

Jaarverslag

2018

TVM verzekeringen N.V.

Voorwoord

De ontwikkelingen in de branches van logistiek en transport volgen elkaar in hoog tempo op. Ook TVM is volop in beweging. Het zal u niet ontgaan zijn. De herijking van onze strategie, die we in 2017 hebben gepresenteerd, is de aanjager geweest van een intensief veranderprogramma dat TVM toekomstbestendig moet maken.

TVM is een coöperatie. Onze klanten zijn onze leden. Het collectieve belang staat voorop. Dat geldt ook voor de transitie die TVM doormaakt. Daar moeten de klanten concreet van profiteren, op de korte én lange termijn.

TVM verzekeringen N.V. maakt deel uit van de TVM groep waarin de Coöperatie TVM U.A. aan het hoofd staat. Zowel de Corporate Governance als de bedrijfsvoering van TVM verzekeringen N.V. is volledig geïntegreerd in de groep en wordt integraal bestuurd. Zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen zijn gelijk. Het bestuursverslag is derhalve vanuit dit integrale perspectief geschreven.

TVM schuift steeds meer op van wielenverzekeraar naar verzekeraar van logistiek en transport, over weg en water, met aanvullend de rol van dienstverlener en adviseur.

Een mooi voorbeeld uit de praktijk is bijvoorbeeld TVM assistance, onze eigen alarmcentrale die nu ruim een jaar bestaat. Vanaf het moment van de eerste schademelding neemt TVM assistance de regie om onze klanten te ontzorgen en – net zo belangrijk – weer snel hun weg te laten vervolgen. De hoge klantwaardering (8,7) bewijst dat we hiermee in een behoefte voorzien.

TVM assistance snel weer op groen

Veel veranderingen bij TVM gebeurden aanvankelijk onder de oppervlakte, in die zin dat het nog niet altijd direct merkbaar was voor onze klanten. Veel had te maken met ICT-realisatie en het bouwen aan een nieuw platform. Maar afgelopen jaar zijn we nadrukkelijk gaan leveren. Onze nieuwe logistieke dienstenpolis, is daar wat mij betreft een mooi voorbeeld van. Passend bij TVM 2.0.

Het gehele proces van veranderingen en verbeteringen, waarbij we overigens onze leden ook nadrukkelijk betrekken, zetten we komend jaar onverminderd voort. We stellen daarbij de klantbeleving centraal, met de focus op digitaal. Denk bijvoorbeeld aan een eenvoudige en snelle afhandeling van

schades via een modern dashboard, dat de gebruikers meteen een goed inzicht geeft in hun schade-administratie.

Kort samengevat, we werken hard aan een nog sterker TVM. Met onze leden, voor onze leden.

Namens de Raad van Bestuur

Arjan Bos

Snel weer op weg

Bestemming
bereikt

*"We zijn goed op stoom
gekomen"*

pagina 8

*"TVM staat er financieel
goed en gezond voor"*

pagina 22

*"Trots op mijlpaal en
familiecultuur"*

pagina 26

*"Met onze kennis en
ervaring kunnen we
nóg meer betekenen
voor onze leden"*

pagina 36

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Bestuursverslag 2018

1.1	Ons strategieverhaal	8
1.2	Onze prestaties	18
1.3	Uw coöperatie	26
1.4	Onze governance	36

2. Jaarrekening 2018

2.1	Balans per 31 december 2018	62
2.2	Winst- en verliesrekening over 2018	64
2.3	Kasstroomoverzicht	66
2.4	Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018	68

3. Overige gegevens

3.1	Controleverklaring KPMG Accountants N.V.	92
3.2	Statutaire bepaling inzake bestemming resultaat	102
3.3	Structuur TVM groep	103

An aerial photograph of a multi-lane highway. A large white semi-truck is in the foreground, moving away from the viewer. Another smaller truck is visible further ahead. The road is bordered by green grass and metal guardrails. The sky is blue with scattered white clouds. Overlaid on the image are several semi-transparent geometric shapes: a large white triangle on the left, a large green triangle on the right, and a large grey triangle in the center. The text '1 Bestuursverslag 2018' is positioned over the white triangle.

1

Bestuursverslag 2018

1.1 Ons strategieverhaal

“We zijn goed op stoom gekomen”

TVM heeft een bewogen jaar achter de rug. De gemaakte strategische keuzes kregen in 2018 concreet vorm, onder andere door de nieuwe inrichting van de organisatie. “Het voelt als TVM 2.0 en inmiddels zijn we goed op stoom gekomen”, zegt CEO Arjan Bos.

“De nieuwe strategie begon enkele jaren geleden met een stip op de horizon”, zo vertelt hij. “Hoe ziet de wereld er straks uit? Wat zijn de ontwikkelingen in de branche van verzekeraars en in de doelgroepen logistiek en transport? Welke rol willen we in de toekomst gaan spelen? En vooral: hoe gaan we dat bereiken? Die vragen hebben we onszelf gesteld. En de antwoorden zijn terug te vinden in de strategie die we in 2017 hebben gepresenteerd. Voor TVM betekent dat: nog meer focus op logistiek en transport in de volle breedte. We gaan ons focussen op goederenstromen, nationaal en internationaal. Behalve de klassieke rol van verzekeraar willen we ons ook gaan profileren als adviseur en dienstverlener. Dit alles om de leden van onze Coöperatie in de toekomst van dienst te kunnen zijn. Consultancybureau IG&H heeft de focus op basis van de strategie van TVM als voorbeeld voor de verzekeringsbranche genoemd.”

De transitie van TVM kreeg afgelopen jaar via een stappenplan al nadrukkelijk gestalte.

“Allereerst is de strategie meer uitgekristalliseerd en concreter gemaakt, waarbij het belangrijk is dat alle TVM'ers precies weten wat onze strategische prioriteiten zijn en aan welke prioriteiten zij via de jaarplannen van hun afdelingen bijdragen.

Het tweede aspect betreft de informatievoorziening. Aan alle veranderingen hangt een technische component. Denk bijvoorbeeld aan de upgrade van MijnTVM. De planning van het programma Connect is gehaald, de kwaliteit is ruim voldoende en de functionaliteiten nemen steeds verder toe.

Belangrijk is verder dat we de organisatie dusdanig hebben ingericht dat we onze ambities, bijvoorbeeld op het vlak van betaalde dienstverlening, daadwerkelijk gestalte kunnen gaan geven. Die verandering is gerealiseerd met de nieuwe organisatiestructuur per 1 juli.

En ten slotte, het vierde aspect in het stappenplan is wat mij betreft de menselijke component. We hebben continu de mensen meegenomen in de verandering. Bij TVM hebben we heel betrokken medewerkers, maar er wordt wel iets anders van ze verwacht. De gedragscomponent is ontzettend

belangrijk, ook voor leidinggevendenden. Ook die hebben we getraind hoe ze met veranderingen in gedrag nog meer resultaat kunnen boeken, waarbij nadrukkelijk het belang van onze klanten steeds voorop is gesteld. Want het risico bestaat dat als je zo'n groot veranderprogramma aan het uitvoeren bent, je als organisatie heel intern gericht raakt. Maar daar is bij ons geen sprake van. Wij zijn op aarde voor onze klanten; daartoe is de coöperatie TVM opgericht en dat zullen we niet vergeten!

Ik zeg weleens: ‘Het nieuwe ondernemen is het kunnen omgaan met veranderingen en onzekerheid’. De tijden zijn hectisch, veranderingen volgen elkaar steeds sneller op. Anders gezegd: ‘Onzekerheid is niet iets tijdelijks.’ Daar moeten we aan wennen, ook als organisatie. Als TVM waren we niet gewend aan veranderingen met grote impact. We zitten nu middenin het meerjarenprogramma dat in 2020 voltooid moet worden. Die planning halen we ook. En ondertussen groeien we gewoon door, ook nog eens met dikke cijfers. Ondanks het feit dat we afscheid hebben genomen van automotive vanwege onze focus op logistiek en transport. Het afstoten van automotive brengt een behoorlijk omzet-verlies met zich mee, maar desondanks groeien we toch met zo'n 10% als groep.”

Dat brengt ons vanzelf bij de resultaten. Hoe kijkt u daar tegenaan?

“Daar kan ik duidelijk over zijn: die waren nog niet bevredigend. Enerzijds doordat onze combined ratio bijna de 100% nadert als gevolg van de forse schadelast. Per definitie moet je als verzekeraar verdienen op je core business. Die combined ratio moet dus gewoon structureel en substantieel onder de 100% blijven. Anderzijds hebben we verlies geleden op onze beleggingsportefeuille door de beursontwikkelingen. Meestal beleven we veel plezier aan onze beleggingen en geeft het een mooie plus. Helaas heeft de portefeuille in 2018 een negatieve bijdrage geleverd, net als overigens bij alle andere verzekeraars. Vanzelfsprekend hebben we wel onze beheersmaatregelen genomen om dit verlies te beperken.”

***“Het nieuwe ondernemen
is het kunnen omgaan met
veranderingen en onzekerheid.”***

ARJAN BOS, CEO

Wat gaat TVM eraan doen om vooral de combined ratio weer naar de 98% te krijgen?

“We hebben afgelopen jaar reeds kritisch naar onze eigen kosten gekeken. In 2019 brengen we die verder omlaag. Daar moeten we scherp op blijven acteren. Schade bepaalt het grootste deel van de combined ratio, zo’n 80%. Dus we gaan in 2019 nog meer focus leggen op schadelastbeheersing. Tegelijkertijd hebben we richting onze klanten de premies moeten verhogen, met name omdat het WA-gedeelte sterk verlieslatend is. Ook dat product moet een positieve bijdrage gaan leveren. Gelukkig zijn de reacties vanuit de markt overwegend meegevallen. Men onderkent vanuit de praktijk de noodzaak.

Voor 2019 streven we naar een verlaging van de combined ratio. Daar zijn dus alle acties op gericht. En de omzetgroei zet zich naar verwachting onverminderd voort.”

Nog even terug naar 2018. Wat zijn de ontwikkelingen geweest in België en Duitsland en bij scheepvaart?

“TVM Belgium is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een stabiele en volwassen partij in de Belgische markt met een uitstekend imago. Ieder jaar worden we weer positief beoordeeld door klanten die de overstap maken naar TVM. Ook Duitsland ontwikkelt zich voortvarend, waarbij afgelopen jaar met name de organisatie goed is neergezet, deskundige mensen zijn aangetrokken en gekozen is voor een zorgvuldige opbouw van de portefeuille. Vanuit deze stabiele basis en vanuit een nieuw kantoor in Hamburg, proberen we beheerst door te groeien. Zowel in België als Duitsland werken we met makelaars die in toenemende mate de kwaliteit en specialistische kennis van TVM zien en graag met ons samenwerken.

In de binnenvaartsector is men steeds meer gewend geraakt aan het TVM-label. We worden herkend en gewaardeerd als de gespecialiseerde verzekeraar in binnenvaart.

We hebben op een goede manier geïnvesteerd in onze relaties in het directe en indirecte kanaal en dat brengt groei met zich mee. Omdat men in de markt ziet dat we kwaliteit leveren.”

Wat merken onze klanten van alle veranderingen binnen TVM en van de nieuwe rol als verzekeraar?

“Steeds meer. In 2017 is er generiek en ondersteunend gebouwd aan ons IT-platform. Veel gebeurde onder water, in die zin dat het nog niet zichtbaar was voor klanten en medewerkers. Maar we rollen nu steeds sneller door. In 2018 is de verandering echt zichtbaar geworden, is de voortgang meer op snelheid gekomen en is de kwaliteit verder verbeterd. We zijn begonnen met leveren. Zo hebben we een nieuwe logistieke dienstenpolis ontwikkeld: LDP 2.0. Bij de ontwikkeling hiervan zijn ook klanten betrokken en is vanzelfsprekend ook de kennis en kunde van onze medewerkers optimaal benut.

Wat verwacht u voor het vervolg van 2019?

“Dit is voor TVM het jaar waarin we verder willen doorontwikkelen. En we verwachten een verdere groei. Onze leden zullen steeds meer de beweging gaan zien die voortvloeit uit onze strategie, oftewel TVM 2.0. Ze zullen daar ook de voordelen van gaan plukken. Het jaar 2019 is wat mij betreft vooral een nieuwe stap richting een toekomstbestendig bedrijf dat zich snel kan aanpassen in de markt waarin we actief zijn.”

“Onze nieuwe strategie heeft ook consequenties voor de positionering van het merk TVM. De missie en visie van TVM gaan we op een onderscheidende manier uitdragen.”

FRANK WOESTENBURG

manager corporate en interne communicatie

Onze strategische prioriteiten

Missie

TVM is de gespecialiseerde verzekeraar voor logistiek en transport over weg en water, met coöperatieve grondslag. TVM is leidend in haar thuismarkt en wordt herkend en gewaardeerd als innovatieve partner. Door samen te werken met stakeholders behoren onze klanten tot de veiligste vervoerders van Europa.

Visie

TVM blijft een coöperatieve transport- en logistieke verzekeraar die heel dicht op haar klanten zit. Met het oog op sociaal-economische en technische ontwikkelingen wil TVM technologische oplossingen en operational excellence combineren met persoonlijk contact. Vanuit deze betrokkenheid streeft TVM ernaar een autoriteit te zijn op het gebied van risicomanagement, preventie en

transportveiligheid. TVM wil zich ontwikkelen tot 'full service-transportverzekeraar', waar de aanvullende diensten 'kennismakelaar' en 'dataspecialist' onderdeel van uitmaken. Hiermee wil TVM zich onderscheiden van haar concurrenten.

Kernwaarden

De kernwaarden zijn de grondbeginselen van onze coöperatie. Deze kernwaarden komen terug in ons doen en laten. Kortom, hoe we met onze verzekerden, onze leden én onze medewerkers willen omgaan. TVM heeft de volgende vier kernwaarden opgesteld:

- Betrokken
- Betrouwbaar
- Deskundig
- Ondernemend

FUNDAMENT

STRATEGISCHE PRIORITEITEN 2018 - 2020

- Uitbreiden en verdiepen van directe klantrelaties in de thuismarkt
- Leveren van een optimale klantervaring en het klantbelang centraal stellen
- Innovatie met nieuwe en verbeterde digitale bedieningsconcepten en producten/diensten
- Focus op risicomanagement, preventie en veiligheid door slim gebruik van technologie en data
- Ontwikkelen van een platform voor samenwerking binnen de community rondom logistiek en transport

Operational Excellence

Executiekraft

Medewerkers in hun kracht

Data en Analytics

Diepgaande sector kennis

Financieel gezond en solvabel

Onze coöperatie

"In deze dynamische tijden wordt veel van onze medewerkers gevraagd, waardoor vitaliteit steeds belangrijker wordt. TVM investeert in haar medewerkers en heeft om die reden een vitaliteitsprogramma ontwikkeld met verschillende workshops en sportclinics. Erg belangrijk, want onze medewerkers maken het verschil."

MONIQUE STOOP

manager HR

Onze medewerkers

Nieuwe organisatiestructuur

In 2018 heeft TVM een plattere organisatiestructuur ingericht die snelle besluitvorming faciliteert en overdrachts- en afstemmingsmomenten reduceert met onder andere end-to-end teams gericht op (klant)processen met bijbehorende beslissingsbevoegdheid.

De transitie is impactvol geweest voor medewerkers, onder andere door de implementatie van nieuwe afdelingen en processen. In de nieuwe organisatie is het aantal managementposities verminderd. Als gevolg van de herijking van de strategie zijn enkele oude functies komen te vervallen en nieuwe functies ontstaan.

Managementontwikkeling

Met het management is een ontwikkeltraject gestart om ervoor te zorgen dat er ook op een andere manier gewerkt gaat worden. Hiervoor gebruiken we het gedragskompas dat door de Raad van Bestuur is ontwikkeld: **KRACHT**. Dit staat voor: **K**lantgedreven, **R**esultaatgericht, **A**ltijd een stap voor, **C**ollegiaal, **H**igh performing, **T**rots op TVM. Het ontwikkeltraject zal ook in 2019 nog volop lopen.

Jong TVM

Een andere ontwikkeling in 2018 is de oprichting van een vereniging voor de jongere medewerkers van TVM: Jong TVM. Dit is een initiatief om een aantal jonge TVM medewerkers van elkaar te laten leren, kennis met elkaar te laten delen en te laten bijdragen aan elkaars persoonlijke ontwikkelingen, met als uiteindelijk doel TVM hiermee te versterken. Iedere medewerker tot en met 35 jaar kan zich aansluiten bij Jong TVM. Er hebben zich tot nu toe circa 40 medewerkers aangemeld.

Personeelsontwikkeling en kengetallen

Personeelsbestand

Het personeelsbestand van de TVM groep bestaat ultimo 2018 uit 478 medewerkers (440,27 Fte).

Verdeling man-vrouw

Kijkend naar het totale personeelsbestand van de TVM groep dan is de verdeling man-vrouw als volgt.

	Management		Totaal TVM	
	Aantallen	Procentueel	Aantallen	Procentueel
Man	27	79%	282	59%
Vrouw	7	21%	196	41%
Totaal	34	100%	478	100%

TVM streeft ernaar dat minimaal 25% van de managementposities door een vrouw wordt ingevuld.

Verdeling naar leeftijdscategorieën

De verdeling naar leeftijdscategorieën laat het volgende beeld zien:

	Totaal TVM
< 25 jaar	5
25 tot 35 jaar	57
35 tot 45 jaar	150
45 tot 55 jaar	171
55 tot 65 jaar	91
> = 65 jaar	4
Totaal	478

Verdeling aantal dienstjaren

De verdeling van het personeelsbestand naar aantal dienstjaren:

	Totaal TVM
< 5 jaar	172
5 tot 10 jaar	54
10 tot 15 jaar	90
15 tot 25 jaar	108
25 tot 35 jaar	40
> = 35 jaar	14
Totaal	478

Verzuim

Het ziekteverzuim, exclusief zwangerschap, is met 5,11% gestegen ten opzichte van vorig jaar (4,68%) en daarmee ook hoger dan het normgetal van 3,5% waar TVM naar streeft. Het verzuimcijfer wordt vooral beïnvloed door langdurig verzuim, voornamelijk door niet-werk gerelateerde oorzaken. Samen met een nieuwe Arbodienst steekt TVM veel tijd en energie in het begeleiden van medewerkers. Om de gezondheid van medewerkers positief te beïnvloeden, is TVM gestart met de uitrol van een vitaliteitsprogramma voor medewerkers waarin sporten, kennisworkshops (o.a. rondom werkstress) en ontspanning centraal staan. In 2019 zal dit verder worden uitgevoerd.

Gegevens en nevenfuncties Raad van Bestuur

Naam mr. Arjan Bos
Functie CEO
Geboren 04-12-1968
Benoemd per 2001
Nationaliteit Nederlandse
Nevenfuncties Voorzitter dagelijks bestuur TT Circuit Assen
Lid van het algemeen bestuur Ubbo Emmius Fonds (RUG)

Naam Dirk Jan Klein Essink RA
Functie CFRO
Geboren 11-10-1961
Benoemd per 2006
Nationaliteit Nederlandse
Nevenfuncties Lid Raad van Commissarissen en voorzitter Audit- en Risicocommissie van Rendo Holding N.V., Lid Raad van Commissarissen en voorzitter Audit- en Risicocommissie van Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland N.V.

Naam Rieks Stroeve
Functie COO
Geboren 15-12-1962
Benoemd per 2001
Nationaliteit Nederlandse
Nevenfuncties –

Naam ir. Wilma Toering-Keen
Functie CCO
Geboren 08-07-1966
Benoemd per 2017
Nationaliteit Nederlandse
Nevenfuncties Lid Raad van Toezicht en voorzitter Audit Commissie ROC Twente,
Voorzitter Raad van Commissarissen Wadinko N.V.

1.2 Onze prestaties

Kerncijfers (in duizenden euro's)

	2018	2017	2016	2015	2014
Premieomzet	270.027	249.728	232.544	211.923	208.006
Verdiende premie e/r (incl. EB)	264.800	247.814	227.559	206.855	198.979
Schade e/r (incl. EB)	213.190	206.837	180.944	173.119	157.719
Bedrijfskosten	51.981	51.870	46.720	41.340	41.047
Resultaat na belastingen	-7.599	-4.679	11.082	-1.081	19.950
Beleggingen	468.691	498.806	505.254	490.631	473.180
Eigen vermogen	198.516	206.115	152.647	141.565	142.646
Technische voorzieningen e/r	276.592	286.868	363.014	362.989	353.010
Solvabiliteitssurplus	96.627	99.813	105.661	102.800	106.219
Schaderatio	80,5%	83,5%	79,5%	83,7%	79,3%
Kostenratio	19,3%	20,8%	20,1%	19,5%	19,7%
Combined ratio	99,8%	104,3%	99,6%	103,2%	99,0%

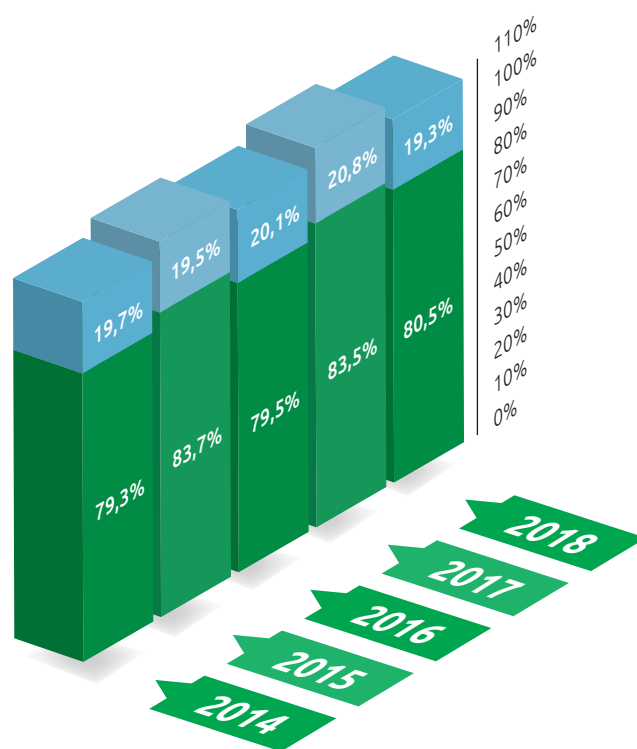
Zoals vermeld in de toelichting op de jaarrekening zijn de vergelijkende cijfers als gevolg van de stelselwijziging aangepast. Aanpassing van de cijfers over de jaren 2014-2016 heeft niet plaatsgevonden.

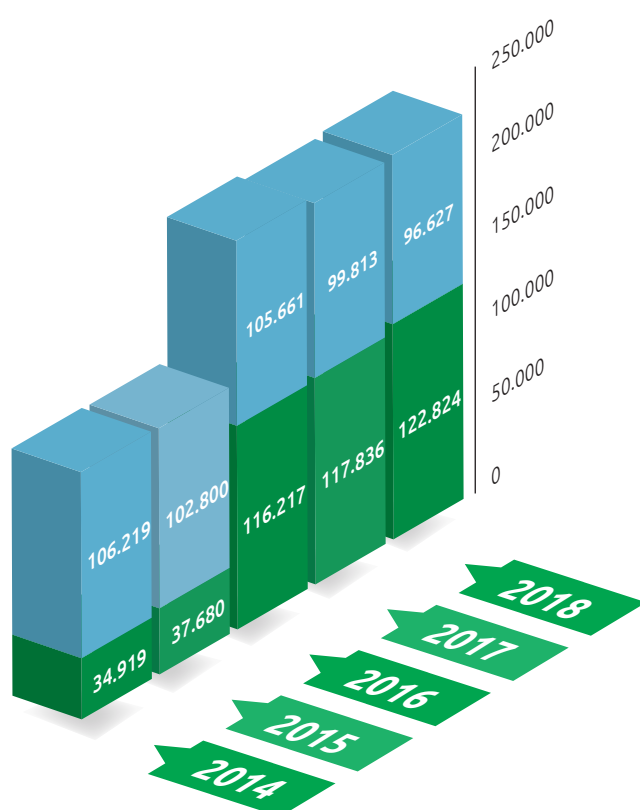
Ten aanzien van de gegevens over 2014 wordt opgemerkt dat de gegevens van de per 1 januari 2015 tot TVM verzekeringen NV gefuseerde vennootschappen TVM zakelijk NV en TVM particulier NV zijn samengevoegd.

Combined ratio

De combined ratio over 2018 is 99,8%, deze bestaat uit een schaderatio van 80,5% en een kostenratio van 19,3%. De schaderatio geeft de schade e/r weer ten opzichte van de verdiende premie e/r rekening houdend met eigen behoud en kortingen. De kostenratio geeft de bedrijfskosten weer ten opzichte van de geboekte premie inclusief eigen behoud.

■ Schaderatio ■ Kostenratio

Solvabiliteit

Het vermogen van een verzekeraar om te voldoen aan toekomstig verwachte verplichtingen wordt uitgedrukt in solvabiliteit. De toezichthouder, De Nederlandsche Bank, stelt eisen aan de minimum omvang van de solvabiliteit. TVM verzekeringen N.V. voldoet hier ruimschoots aan.

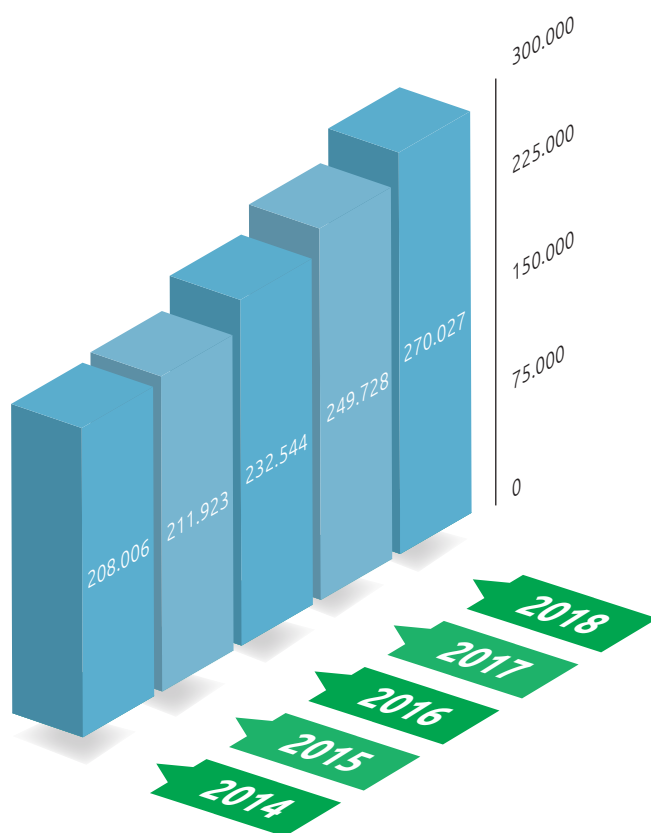
Het nieuwe, risicogebaseerde toezichtraamwerk voor verzekeraars dat per 1 januari 2016 in werking is getreden (Solvency II) stelt hogere eisen aan de solvabiliteit. De vereisten over de jaren 2014 en 2015 zijn gebaseerd op het vorige toezichtsregiem. Het verschil uit zich in het solvabiliteitssurplus.

Op basis van risicoanalyse hanteert TVM verzekeringen N.V. intern een SCR-norm van tenminste 175%. Ultimo 2018 bedraagt de SCR 179% (ultimo 2017: 185%).

■ Vereiste solvabiliteit ■ Solvabiliteitssurplus

Premieomzet (in duizenden euro's)

	2018	2017	2016	2015	2014
Motorrijtuigen	205.026	188.304	169.398	151.651	148.972
Transport	17.153	16.064	15.865	14.649	12.539
Scheepvaart	15.796	14.958	16.504	17.181	17.005
Overige branches	32.052	30.402	30.777	28.442	29.490
Totaal	<u>270.027</u>	<u>249.728</u>	<u>232.544</u>	<u>211.923</u>	<u>208.006</u>

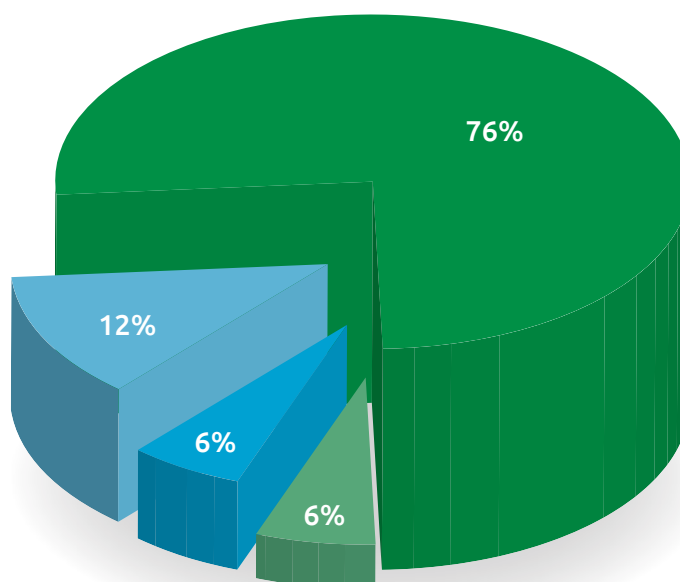
Totale geboekte premieomzet inclusief assurantiebemiddeling

De totale premieomzet van TVM verzekeringen (geboekte premie) nam toe van € 249,7 miljoen naar € 270,0 miljoen, een stijging van € 20,3 miljoen ofwel 8,1%. Deze premieomzet is als onderstaand verdeeld over de (hoofd)branches van TVM.

■ Geboekte premie (eigen portefeuille)

Premieomzet naar branche

- Motorrijtuigen
- Overige branches
- Transport
- Scheepvaart

Opbrengst beleggingen (in duizenden euro's)

De directe opbrengst beleggingen bestaat uit ontvangen dividenden, rente en huurpenningen. De directe opbrengsten staan onder druk door de lage marktrente. De indirecte opbrengst beleggingen betreft het resultaat, zowel gerealiseerd als ongerealiseerd, op waarde-mutaties van de beleggingen. De indirecte opbrengst is onderhevig aan beurskoersen en kent een hogere volatiliteit.

	2018	2017	2016	2015	2014
Directe opbrengst beleggingen	8.189	9.474	9.346	9.673	11.118
Indirecte opbrengst beleggingen	-14.377	13	9.537	-2.278	15.150
	<u>-6.188</u>	<u>9.487</u>	<u>18.883</u>	<u>7.395</u>	<u>26.268</u>
Totaal rendement beleggingen	-1,3%	1,9%	3,8%	1,5%	5,5%

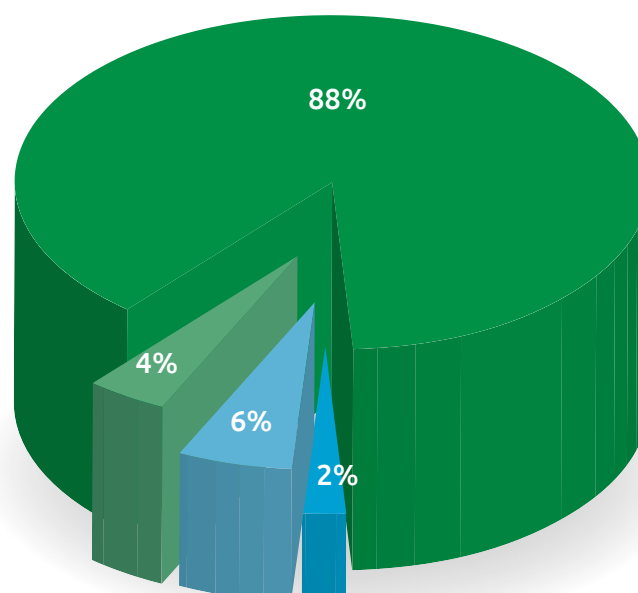
Beleggingen naar risicoprofiel (in duizenden euro's)

	2018	2017	2016	2015	2014
Obligaties	412.107	436.644	412.661	279.194	145.693
Aandelen	17.217	20.105	46.148	26.675	73.711
Leningen, deposito's en liquiditeiten	11.284	19.049	25.352	176.660	215.744
Terreinen en gebouwen	28.083	23.008	21.093	8.102	38.032
Totaal beleggingen	<u>468.691</u>	<u>498.806</u>	<u>505.254</u>	<u>490.631</u>	<u>473.180</u>

Verhouding van beleggingen naar risicoprofiel

- Obligaties
- Aandelen
- Terreinen en gebouwen
- Leningen, deposito's en liquide middelen

Dit diagram geeft de onderlinge verhouding weer van de beleggingen naar risicoprofiel ultimo 2018.

“TVM staat er financieel goed en gezond voor”

De cijfers laten zien dat 2018 voor TVM financieel een lastig jaar was. “Maar,” benadrukt CFRO Dirk Jan Klein Essink, “ten opzichte van de markt staat het weerstandsvermogen van TVM er onveranderd goed voor. We doen met een solvabiliteitsratio van 245% op groepsniveau mee met de besten.”

Het is een wetmatigheid in schadeverzekeringsland. Ten tijde van hoogconjunctuur ligt bij TVM de frequentie van het aantal schades nu eenmaal hoger dan in laagconjunctuur. En dus zorgt de economische voorspoed bij TVM per definitie voor een hogere schaderatio.

Financieel was 2018 een lastig jaar voor TVM verzekeringen N.V. De combined ratio kwam uit op 99,8%. Weliswaar onder de 100%, maar boven de streefwaarde van 98%. De schaderatio bedroeg 80,5%, zoals eerder toegelicht relatief hoog. De kostenratio bedroeg 19,3%.

Verzekeringen zijn de core-business van TVM.

Is het dan zorgwekkend dat we een combined ratio scoren van net onder de 100%?

“Het is een zorg. Maar tegelijkertijd is het wel verklaarbaar. Allereerst wordt er als gevolg van de economische hoogconjunctuur meer schade geleden. En ook de gemiddelde schadebedragen worden hoger. Daarnaast zijn de WA-schades fors hoger dan de WA-premies. Dat is ook de reden dat het rendement op de WA-product omhoog moet. DNB heeft daar bij alle verzekeraars ook op aangedrongen. Deze tendens speelt niet alleen bij vrachtwagens, maar ook bij personenauto's. Je ziet het dus terug in de hele markt. Veel andere schadeverzekeraars hebben eerder al de WA-premies verhoogd. Wij zijn een van de laatste partijen die daartoe afgelopen jaar ook moesten overgaan. Het was onontkoombaar.”

Hoe waren de reacties vanuit de markt?

“Die vielen over het algemeen mee. Er is begrip in ieder geval. We hebben gemerkt dat de meeste klanten zelf ook wel inzien dat er door de drukte op de wegen meer schade wordt

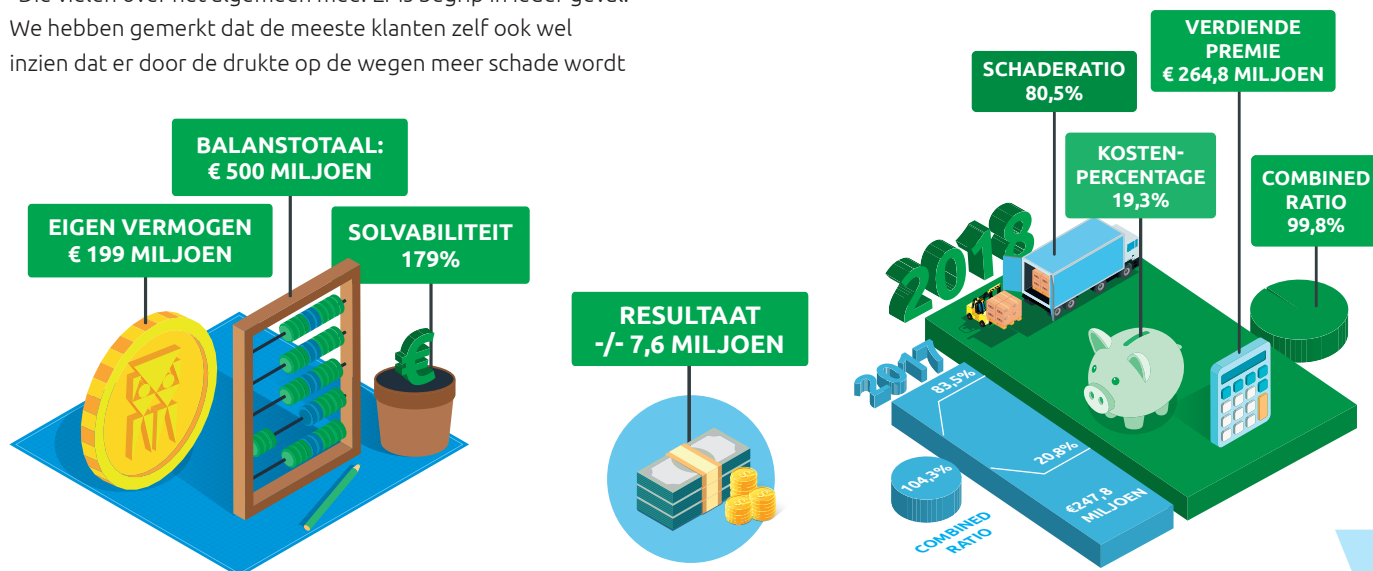
gereden. We doen echter alles om de schadelastbeheersing nog verder te optimaliseren en onze klanten zo goed mogelijk te ontzorgen.”

Daarnaast viel het rendement op de beleggingen tegen. Was dat enigszins voorzien?

“Jazeker. De rente was eind 2017 al iets aan het oplopen. Die langlopende rente is verder gestegen en dat raakt onze obligatieportefeuille. Obligaties vormen voor TVM verzekeringen N.V. 88% van de totale beleggingsportefeuille. We hebben vanzelfsprekend wel maatregelen genomen om de risico's te verminderen, onder andere door obligaties met een lange looptijd te verkopen en daarvoor obligaties met een kortere looptijd terug te kopen. Daarnaast zijn de aandelen in het laatste kwartaal van 2018 wereldwijd fors gedaald.”

Hoe is het gesteld met de solvabiliteit van TVM verzekeringen N.V.?

“Deze staat op een mooi niveau. We spelen wat dat betreft in de Champions League. Eind 2018 zaten we op groepsniveau op een solvabiliteit van 245%, terwijl deze vorig jaar nog 236% bedroeg. Voor TVM verzekeringen N.V. bedraagt de solvabiliteit eind 2018 179% (ultimo 2017: 185%). Juist dankzij onze sterke solvabiliteit hebben wij de beursdaling van afgelopen jaar goed kunnen opvangen. Daar heb je immers buffers voor. Als deze buffers van onvoldoende hoogte zijn, zou je gedwongen kunnen worden afscheid te nemen van een deel van de aandelenportefeuille die je eigenlijk zou willen houden. Bij ons was daar gelukkig geen sprake van.

A portrait of Dirk Jan Klein Essink, CFO, a middle-aged man with grey hair, smiling, wearing a dark blue suit jacket over a white shirt. The background is dark green with geometric shapes.

***“De solvabiliteit van
TVM staat op een mooi
niveau.”***

DIRK JAN KLEIN ESSINK, CFRO

Wij hanteren met betrekking tot de solvabiliteit een ondergrens van 200%, omdat wij een coöperatie zijn en geen toegang tot de kapitaalmarkt hebben. Voor TVM verzekeringen N.V. hanteren wij hierbij een ondergrens van 175%. Daar zitten we dus zeer ruim boven. Overigens wordt de solvabiliteitsratio ook beïnvloed door wet- en regelgeving, die alleen maar strenger wordt. Door deze tendens zal de solvabiliteitsratio over de gehele linie in de verzekeringsbranche naar verwachting verder dalen. Als je kijkt naar de financiële positie van TVM kunnen we gerust concluderen dat wij er financieel goed en gezond voor staan en in alle opzichten klaar zijn voor de toekomst."

Hoe ziet TVM de ontwikkeling van schadelast?

"Het belang van schadelastbeheersing staat onveranderd hoog op de agenda. We voelen het bij TVM echt als onze plicht richting onze leden om niet alleen samen met de klant een zo laag mogelijke schade te realiseren, maar ook om zo min mogelijk kosten te maken. Daar is ons beleid ook op ingericht," vertelt Klein Essink. "Onze interne schadebehandelingskosten maken deel uit van de schaderatio. Met TVM connect streven we naar verdere procesoptimalisatie, vooral door digitalisering. Dat komt de effectiviteit en snelheid van het hele proces ten goede. En inderdaad, daar plukt onze klant straks de vruchten van. Op het gebied van schade gaat schadepreventie in 2019 ontzettend belangrijk worden. We willen onze preventie naar een nóg hoger niveau tillen, met name door het te combineren met het gebruik van data. Hoe minder schade onze klanten rijden, des te lager hun premies kunnen worden.

Zo gaat TVM in 2019 werken met risk managers die klanten of potentiële klanten bezoeken. "Deze risk managers gaan in eerste instantie geen polissen verkopen, maar de risico's van de gehele onderneming in kaart brengen. Ze kijken naar alle mogelijke bedrijfsrisico's. Je kunt daarbij denken aan de risico's van lading en vrachtwagens, maar ook van warehouses, warehouse-activiteiten, ICT-systemen, ziekteverzuim en aansprakelijkheid. Op deze manier kunnen we voor klanten inzichtelijk maken waar voor hem of haar winst te behalen valt. Deze nieuwe dienst sluit naadloos aan bij de nieuwe strategie van de TVM groep. We zijn de verzekeraar van logistiek en transport, maar pakken ook onze rol als adviseur en dienstverlener. We willen onze leden helpen met goede, structurele oplossingen voor problemen waar ze tegenaan kunnen lopen. TVM is niet voor niets een coöperatie, dat willen we in de praktijk blijven uitdragen."

TVM heeft inmiddels enkele data-analisten in dienst.

"Data zijn goud waard. Uit onze pilot is gebleken dat er een algoritmisch verband bestaat tussen rijgedrag en schade. Wij denken dat het voor klanten zeer interessant is om hun totale wagenpark via data inzichtelijk te maken. Vervolgens kan de stap naar preventie eenvoudig gemaakt worden. Er zitten nog wat haken en ogen aan, maar die moeten we gewoon samen

met onze klanten oplossen. Bij een coöperatie draait het om solidariteit, dat je elkaar helpt. Maar solidariteit werkt altijd twee kanten op. Een ondernemer die zijn bedrijfsvoering goed op orde heeft, wil een betere prijs dan iemand die zijn zaken minder voor elkaar heeft. En dat begrijpen wij."

TVM assistance, onze eigen alarmcentrale, is een goed voorbeeld van het ontzorgen van onze klanten.

"Absoluut. Een schadeverzekeraar moet zich tegenover de klant bewijzen als er schade is. Dan moet je er staan. Door met TVM assistance gelijk als eerste in de keten te opereren, kun je laten zien wat je waard bent. Het hele schadeproces, van de eerste melding tot de laatste afhandeling, verloopt met TVM assistance efficiënter en sneller dan voorheen. De klantwaardering is ook ontzettend hoog. Dat zegt wel iets. We werken er hard aan om onze klanten steeds sneller, beter en efficiënter te helpen. Het is belangrijk dat we streven naar gegevensuitwisseling zonder papier. Alles moet digitaal, dat hoort bij deze tijd. Onze nieuwe digitale schademelder sluit daar goed bij aan. We hebben er vertrouwen in dat al onze initiatieven aan zowel de schade- als de kostenkant ertoe leiden dat we met onze combined ratio in 2019 uitkomen onder de 100%."

Hoe kijkt de Raad van Commissarissen tegen de ontwikkelingen aan?

Klein Essink noemt het een meerwaarde dat in de Raad van Commissarissen twee afgevaardigden namens de leden zitten hebben, in de personen van Tjebbe Nabuurs en Peter Appel. "Zij brengen de benodigde transport en logistieke kennis in. Daarnaast bestaat de Raad van Commissarissen nog uit drie leden met een financiële of verzekeringstechnische achtergrond. De balans is op deze manier perfect."

"TVM is een leerbedrijf. Na mijn stage heb ik de kans gekregen om mijn carrière te starten bij Accounting en Reporting. Door de diverse werkzaamheden en het contact met andere afdelingen ben ik een spin-in-het-web binnen het team."

SANNE DE JONGE

financieel medewerker

1.3 Uw coöperatie

“Trots op mijlpaal en familiecultuur”

Het had weinig gescheeld of men was bij Van der Slot Transport afgelopen najaar vergeten het 100-jarig jubileum, toch een unieke mijlpaal, te vieren. “Mijn vader Krijn beheert de archieven. Hij verkeerde lange tijd in de veronderstelling dat we in 1919 zijn ontstaan. Gelukkig kwam hij er bijtijds achter dat we nog een jaartje ouder waren”, vertelt Alex van der Slot, directeur van het familiebedrijf.

Bij de voorbereiding op het grote jubileumfeest voor medewerkers en relaties drong ook bij hem steeds meer het besef door dat het wel een heel bijzondere verjaardag betrof. “Een ondernemer houdt van ondernemen, maar daarmee is niet gezegd dat die liefde voor het vak automatisch doorgaat naar de volgende generaties en dat die op hun beurt ook steeds met succes de uitdagingen aangaan. Dat is ons wel gelukt”, aldus Alex van der Slot, na oprichter Quirinus en vader Krijn alweer de derde generatie die leiding geeft aan de internationale vervoerder van met name sierteeltproducten.

Inmiddels is het weer business as usual bij Van der Slot Transport. Het bedrijf groeit, floreert en innoveert. Maar ondanks alle interne en externe ontwikkelingen blijft de familiecultuur behouden, meent Van der Slot. “Ik probeer die te bewaken. Ik ken tegenwoordig niet alle namen meer van alle medewerkers, maar ik probeer wel regelmatig overal te komen en voor iedereen een luisterend oor te hebben. Ik wil de familiewaarden en sfeer handhaven en zeker geen kille ondernemer zijn. Volgens mij geeft warmte altijd meer vooruitgang dan koele zakelijkheid.”

Bij Van der Slot werken inmiddels 155 medewerkers, onder wie relatief veel 65-plussers. Dat laatste is een bewuste keuze, zegt Van der Slot. “We vervoeren veel bloemen en planten, dat is

redelijk licht werk. En we zorgen goed voor onze mensen. Ze krijgen ook een mooi stukje gereedschap mee. En dan maakt leeftijd dus niets uit. Het is leuk te zien hoe enthousiast deze mensen zijn. In mijn beleving kun je 100 worden bij ons.”

Alex van der Slot is trots op het lage ziekteverzuim binnen zijn bedrijf. “Als het gereedschap waarmee je werkt goed is en dat geldt ook voor de andere arbeidsomstandigheden, dan is het leuk om te werken.”

“Een voorbeeld? We werken met aluminium vastzetstangen. De meeste bedrijven kiezen voor stalen stangen, omdat die goedkoper zijn en langer meegaan. Bedrijfseconomisch is dat misschien slimmer, maar ik maak een andere afweging. Een aluminiumstang is twee kilo lichter. Als je een rekensom maakt van alle laad- en losactiviteiten, dan gaat er per werknemer op jaarbasis tonnen minder gewicht door zijn of haar handen. Nou, dat merk je wel! Een ander voorbeeld is dat we ook opstaptrekkers hebben om het laden en lossen te vereenvoudigen en te versnellen. Sinds onze mensen zelf niet meer hoeven te trekken aan die veilingkarren, zien we bijna geen schouder- of knieklachten meer.”

Verder zijn de vrachtwagens uitgerust met de laatste technische snufjes ten behoeve van de verkeersveiligheid, waaronder de verschillende camera's, binnen en buiten.

“In mijn beleving kun je 100 worden bij ons.”

**ALEX VAN DER SLOT, DIRECTEUR VAN
VAN DER SLOT TRANSPORT**

“Veiligheid staat altijd op één. Alle maatregelen tezamen zorgen letterlijk voor een gezond bedrijf. In alle opzichten.”

Hij heeft één van de best denkbare referenties. Namelijk de paus. Al sinds 1986 verzorgt Van der Slot het transport van de bloemen naar het Vaticaan als de paus met Pasen het traditionele ‘Urbi et Orbi’ uitspreekt. Van der Slot: “In de markt zie je het aantal kwekers afnemen. Het wordt bovendien allemaal zakelijker. Maar als potentiële klanten mij vragen: ‘Waarom zou ik jou mijn bloemen toevertrouwen?’ Dan kan ik antwoorden: ‘Dat doet de paus ook.’ Dan heb je wel meteen een gesprek. Het zegt toch iets.”

Zelf kwam hij als 18-jarige voor het eerst op het Vaticaan en mocht hij zelfs op audiëntie bij de paus. Op de foto in het jubileumboek van het bedrijf valt te zien dat hij een simpele spijkerbroek aan had. Lachend: “Ja, logisch toch, wij waren daar gewoon aan het werk...”

Afgezien van het vervoer van de bloemen voor de paus, staat Van der Slot binnen de sector vooral ook bekend om de innovatiedrang. Zo introduceerde Alex van der Slot enkele jaren geleden al een eigen geavanceerd track-and-trace-systeem. Hiermee kan men iedere kar identificeren en is altijd inzichtelijk welke producten op welke kar staan. “Zo kunnen wij de klant vertellen waar de producten zijn en hoe laat ze geleverd worden. Bijkomend voordeel is dat de traditionele slotplaten niet meer nodig zijn. Wij hopen dat de veilingen snel met onze vernieuwingen meedoen. Ik heb berekend dat de veilingen tot wel 3,5 miljoen euro aan kosten zouden kunnen besparen als ze zouden stoppen met het huidige systeem van de slotplaten.”

Voor de toekomst heeft Alex van der Slot hoge verwachtingen van platooning. Net als TVM verzekeringen was Van der Slot Transport begin oktober één van de deelnemende partijen aan de Experience Week Connected Transport. “Het moet een techniek worden die straks op alle vrachtauto’s zit, zodat je platoons kunt vormen, ook met andere partijen.” Hij schetst zijn toekomstbeeld: “In mijn beleving krijgen we straks te maken met gecertificeerde Triple A-chauffeurs, die bij platoons vooraan mogen rijden aangezien ze goede eigenschappen hebben om dat op een verantwoorde en veilige manier te doen. Vervolgens melden deze chauffeurs op digitale platforms welke routes ze gaan rijden, zodat andere partijen zich kunnen melden om aan te haken tegen een vaste prijs per kilometer. Diegenen die aanhaken, kunnen vervolgens onderweg het stuur loslaten en werken of iets anders doen. Als mijn Triple A-chauffeur erin slaagt een treintje van vijf wagens te vormen, mag hij zelf ook wel iets bijverdienen van mij. Het is een nieuw verdienmodel voor chauffeurs en ondernemingen. Win-win dus.”

Platooning kan volgens Van der Slot bijdragen aan een oplossing voor veel knelpunten in transport en logistiek. Immers, het is niet alleen duurzamer, maar ook efficiënter, waardoor het chauffeurstekort en het gebrek aan beveiligde parkeerplaatsen aangepakt kunnen worden. “We moeten het alleen nog even met z’n allen organiseren. Zeker, het is een kwestie van een lange adem. Maar let op, de ontwikkelingen gaan sneller dan iedereen denkt!”

Verbinding met de samenleving

De oprichting van TVM

Zoals veel coöperaties in Nederland zijn ontstaan, door het bundelen van individuen met een gezamenlijk belang, zo is TVM verzekeringen ook ontstaan. Een aantal transportondernemers besloot in 1962 tot de oprichting van een eigen verzekeraar. Dat was in die tijd hard nodig, omdat de andere verzekeringsmaatschappijen de transportsector links lieten liggen. Deze leden legden ieder een deel van het waarborgkapitaal in, om op die manier samen de risico's te kunnen dragen. Hier ontleent TVM haar bestaansrecht aan. Hoe we zijn ontstaan, ziet u terug in het logo van TVM. In het logo staan twee mensfiguren die elkaars lasten dragen en samen sterk staan.

Vandaag de dag is de coöperatieve structuur nog steeds een eigentijdse ondernemingsvorm. Anders dan bij andere ondernemingsvormen gaat het bij een coöperatie niet om het realiseren van zo veel mogelijk winst. Het coöperatieve bedrijf moet economische continuïteit hebben en dus winstgevend zijn. Winst maken is daarmee voor de coöperatie TVM een middel, geen doel. Primair gaat het om het collectieve belang van de leden. De leden-verzekerden van TVM kunnen via hun deelname aan de Ledenraad een actieve en betrokken rol spelen in het bepalen van het beleid van de TVM groep. Daarnaast zijn twee van de vijf commissarissen afkomstig uit de ledenkring.

Dialogoog met stakeholders

TVM vindt het belangrijk voortdurend in contact te staan met onze stakeholders waaronder leden, klanten, medewerkers, media, politici, toezichthouders en andere verzekeraars. Die contacten worden onderhouden via de Ledenraad, klantenpanels, overlegstructuren met toezichthouders, klanten- en medewerkersonderzoeken en deelname aan sectorinitiatieven.

De dialoog met deze stakeholders biedt ons continu inzicht en kennis in ontwikkelingen, visies en overwegingen. Daarmee kan TVM haar prestaties verbeteren en de ambities vanuit de coöperatie helpen realiseren.

De Ledenraad van TVM

De Ledenraad vormt een afspiegeling van het ledenbestand en is een klankbord voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen als het gaat om het ontwikkelen en toetsen van het beleid, benoemt een deel de leden van het Bestuur en de Raad van Commissarissen, stelt de jaarrekening vast en verleent decharge voor het gevoerde beleid van de Raad van Bestuur en het toezicht van de Raad van Commissarissen. Verder benoemt de Ledenraad de externe accountant en verleent zij goedkeuring aan wijzigingen in de Statuten en wijzigingen in de profielschets van de Raad van Commissarissen. Tot slot verleent zij goedkeuring aan het kapitaalbeleid.

Naast de jaarvergadering overlegt de Ledenraad de laatste jaren één keer per jaar op informele wijze met de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.

De belangen van ieder lid zijn in de Ledenraad vertegenwoordigd, zowel kleine vervoerders, grote internationale transportondernemers en ondernemers in

de binnenvaart. Door de samenwerking en overlegstructuur tussen de Raad van Bestuur de Raad van Commissarissen en de Ledenraad is een grote betrokkenheid van en met de leden van TVM gegarandeerd.

Het lidmaatschap

Het lidmaatschap van de Coöperatie TVM U.A. is gratis en staat open voor alle in Nederland gevestigde zakelijke verzekeringsnemers van TVM verzekeringen N.V. die direct of indirect (uitgezonderd volmachten) één of meerdere verzekeringsproducten van TVM verzekeringen N.V. afnemen. Lidmaatschap kan alleen worden aangevraagd als dit in de verzekeringsovereenkomst staat vermeld.

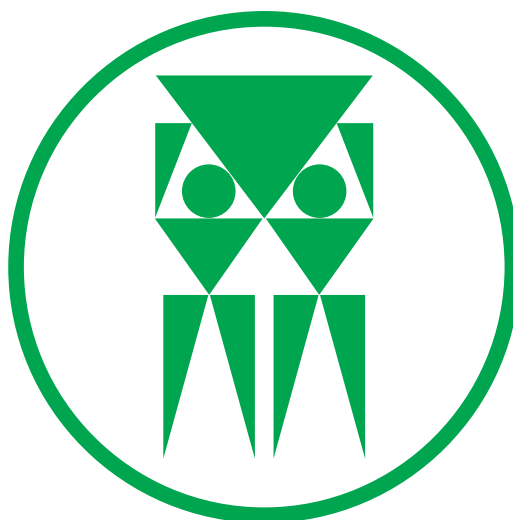
Het lidmaatschap heeft voor de leden de volgende voordelen:

- ✓ leden hebben via de Ledenraad en de Raad van Commissarissen inspraak in en invloed op het beleid van de Coöperatie TVM U.A.;
- ✓ leden ontvangen drie tot vier keer per jaar het ledenmagazine TVM Actueel of TVM Scheepvaart. Hierin staan actuele ontwikkelingen in de branche én bij branchegenoten centraal;
- ✓ leden kunnen deelnemen aan het TVM veiligheidsplan met daarin een aantal interessante diensten zoals een plan van aanpak waarbij chauffeurs leren om schade zoveel mogelijk te voorkomen;
- ✓ leden ontvangen uitnodigingen voor diverse ledenbijeenkomsten, zoals de jaarvergadering maar ook ledendagen en seminars. Daarmee krijgen zij toegang tot interessante netwerken waar men vakgenoten treft en waar gelegenheid is voor het opdoen en delen van kennis en inspiratie;
- ✓ leden kunnen donaties aanvragen voor stichtingen en verenigingen bij TVM.

Voorop staat het belang van de leden-verzekerden in de branche. Daarom vindt TVM de dialoog met haar leden erg belangrijk. Die dialoog komt op verschillende manieren tot stand, bijvoorbeeld door de intensieve contacten met de Ledenraad maar ook via het klantenpanel TVM next generation.

Klantenpanel TVM next generation

Het klantenpanel TVM next generation is een ondernemersnetwerk van leden tot 45 jaar, die elkaar enkele malen per jaar ontmoeten. Verschillende thema's en vraagstukken in logistiek en transport worden in dit panel met elkaar gedeeld. De kennis en ervaring van deze leden gebruikt TVM weer in haar dienstverlening en productassortiment. Maar ook andersom; de kennis binnen TVM over verschillende thema's wordt met de leden gedeeld en is waardevol voor interessante dialogen en kennisvergroting.

“De wereld om ons heen is aan het veranderen en TVM beweegt hierin mee. Bij de complexe dossiers zoeken de OR en de Raad van Bestuur elkaar op. Door het dienen van het collectieve belang en door het vinden van de juiste balans kan samen veel voor de organisatie en de medewerkers worden bereikt.”

RODERIK RIETSEMA

voorzitter OR

MVO-beleid

De coöperatieve structuur van TVM vormt de basis voor de activiteiten die TVM als verzekeraar ontplooit. Samen met haar leden bepaalt TVM haar langetermijnstrategie. Duurzaam ondernemen is daar onlosmakelijk mee verbonden. Dat is ook de reden dat TVM een eigentijds plan omtrent Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) heeft ontwikkeld. Daarbij wordt gekeken naar financiële doelstellingen (profit) waarbij TVM geen winstoogmerk heeft, maar wel solvabel moet zijn. Daarnaast houdt TVM rekening met de menselijke aspecten binnen en buiten het bedrijf (people). Deze drie zaken wil TVM in balans houden met een meer structurele, meerjarige aanpak. TVM heeft de inhoud van haar MVO-beleid vorm gegeven aan de hand van een model. Dit model bestaat uit vier MVO-kwadranten waarbinnen wordt beschreven hoe TVM aan het economisch en maatschappelijk verkeer deelneemt (zie figuur 1).

TVM kernwaarden		
Rol	Verzekeraar	Belegger
MVO-dimensie	<i>Verantwoord verzekeren</i>	<i>Verantwoord beleggen</i>
Rol	Organisatie	Rol in de samenleving
MVO-dimensie	<i>Verantwoorde bedrijfsvoering</i>	<i>Maatschappelijk betrokken</i>

Figuur 1: MVO-kwadranten van een verzekeraar

Verantwoord verzekeren

Verantwoord verzekeren raakt vooral MVO-gerelateerde aspecten als integriteit en ethiek, zorgplicht en transparantie, solidariteit, preventie en de vastlegging daarvan in gedragscodes. Het verankeren van integriteit en ethiek in de kernprocessen heeft door de Gedragscode Verzekeraars een extra accent gekregen. Zorgplicht en transparantie zijn kernbegrippen in de Wet financieel toezicht (Wft). Verzekeraars, en dus ook TVM, kunnen evenwel verder gaan dan de Wft voorschrijft. Het organiseren van solidariteit en het bevorderen van preventie behoren volgens TVM tot de kerntaken van verzekeraars.

Ontwikkelingen op het vlak van verantwoord verzekeren betreffen ook het steeds transparanter en duidelijker communiceren richting klanten over verzekeringsproducten. In dat kader is het Keurmerk Klantgericht Verzekeren (KKV) relevant, een keurmerk dat vanaf 2011 aan TVM verzekeringen is toegekend. Het KKV staat voor de kwaliteit van dienstverlening en klantgerichtheid van een verzekeraar. Zo heeft een verzekerde de zekerheid dat TVM haar beloften nakomt en dat TVM voor een hoogwaardige kwaliteit van dienstverlening staat. De waardering van onze klanten blijkt ook uit het klanttevredenheidsonderzoek met cijfers variërend van 7,3 tot 8,0 afhankelijk van het distributiekanaal.

Verantwoord beleggen

Verantwoord beleggen gaat over het integreren van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de belegger in de beleggingsstrategie. Die strategie kan betrekking hebben op aandelen, vastrentende waarden, vastgoed en projecten. TVM houdt bij het beleggen van het vermogen rekening met de geldende gedragscodes en belegt niet in ondernemingen die maatschappelijk onverantwoord handelen. Zo heeft TVM

er voor gekozen om bepaalde categorieën beleggingen, bijvoorbeeld de wapenindustrie, uit te sluiten.

TVM maakt onderscheid tussen discretionaire beleggingen en beleggingen in beleggingsfondsen. Voor de eerste variant kan TVM direct invloed uitoefenen op de samenstelling van de portefeuille. Voor de tweede variant kan TVM indirect invloed uitoefenen door op basis van de prospectus vast te stellen in hoeverre een fonds voldoet aan de door TVM gestelde eisen aan duurzaamheid.

TVM conformeert zich aan de Code Duurzaam Beleggen, waarin onder andere is afgesproken dat de leden van het Verbond van Verzekeraars de Principles of Responsible Investment (PRI) en de tien principes van de United Nations Global Compact naleven. De PRI zijn net als de Principles of Sustainable Insurance opgesteld in opdracht van het United Nations Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI). Toepassing PRI houdt voor TVM het volgende in:

- TVM integreert sociale, milieu- en governance-kwesties in beleggingsanalyse en -besluitvorming;
- TVM is een actieve eigenaar en integreert sociale, milieu- en governance-aspecten in haar beleid en in de uitvoering;
- TVM geeft een passende toelichting over sociale, milieu- en governance-kwesties bij entiteiten waarin wordt belegd;
- TVM promoot acceptatie en implementatie van de PRI in de financiële industrie;
- TVM werkt samen met haar vermogensbeheerders om haar effectiviteit te verbeteren bij de implementatie van PRI;
- TVM rapporteert over haar activiteiten en voortgang bij de implementatie van PRI.

Voor beleggingen waarover TVM niet zelf het beheer voert, spant TVM zich in om te bewerkstelligen dat de externe vermogensbeheerders en portefeuillemanagers verantwoord beleggen. Al deze partijen hebben de PRI ondertekend en verklaren daarmee volgens deze principes te werken. Jaarlijks maakt TVM een analyse van de beleggingsportefeuille, waarin onderzocht wordt of ondernemingen die voorkomen op een zwarte lijst, opgesteld door Sustainalytics, binnen de beleggingsportefeuille voorkomen. Op basis van de uitkomsten wordt besloten of beleggingen in deze ondernemingen voldoen aan de uitgangspunten van TVM.

Verantwoorde bedrijfsvoering

Verantwoorde bedrijfsvoering omvat twee categorieën MVO-activiteiten: bedrijfsinterne milieuzorg en goed werkgeverschap.

Bedrijfsinterne milieuzorg

Dit omvat allerlei milieugerelateerde activiteiten, zoals duurzaam inkopen en gebruiken. TVM houdt bij haar inkoopbeslissingen, naast de kosten en kwaliteit, rekening met de milieu- en sociale aspecten van de aan te schaffen producten en diensten. Te denken valt aan inkoop van technische installaties, papier, cartridges, drukwerk, catering, etcetera. Enkele voorbeelden zijn zonnepanelen en ledverlichting die worden ingezet. De belangrijkste duurzaamheidsuitdaging zit in de vermindering van het papier- en energiegebruik. In de strategie van TVM zijn doelstellingen opgenomen met betrekking tot de digitalisering van informatiestromen. Ook de wijze waarop leveranciers omgaan met duurzaamheid wordt steeds belangrijker in onze besluitvorming.

Goed werkgeverschap

Goed werkgeverschap houdt in dat TVM als werkgever de randvoorwaarden schept voor een positieve beleving van de verschillende aandachtsgebieden zoals werkzaamheden, arbeidsomstandigheden, secundaire arbeidsvoorwaarden en ontwikkelingsmogelijkheden.

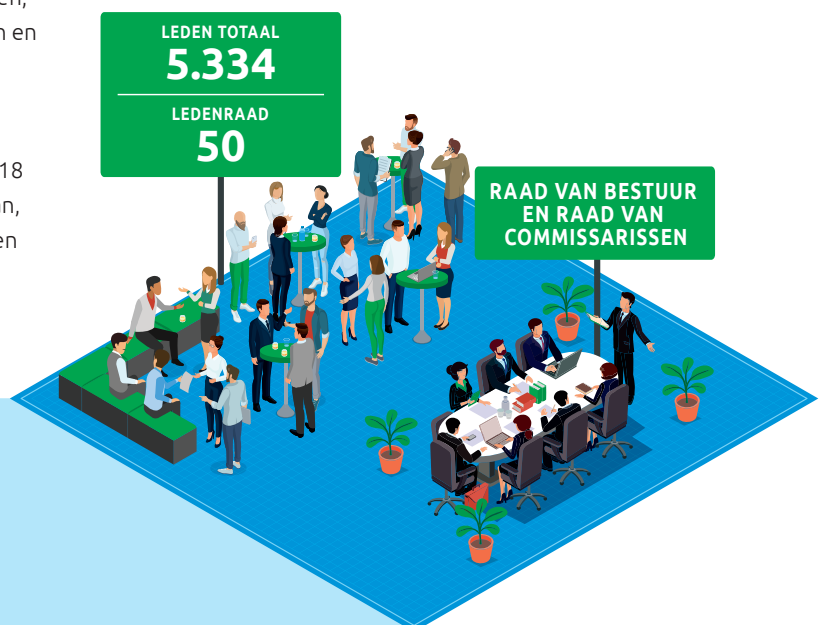
In 2018 zijn in dit kader diverse activiteiten gestart. De opleidingsprogramma's die in 2017 zijn gestart, zijn in 2018 verder doorontwikkeld. Het TVM leerportaal is live gegaan, waarbij medewerkers bijvoorbeeld boeken, opleidingen en

workshops digitaal kunnen aanvragen en plannen. Er is ruimte voor zowel verplichte als vrijwillige opleidingswensen. Ook is een jongerenvereniging gestart, genaamd Jong TVM, waarin alle medewerkers tot en met 35 jaar welkom zijn om deel te nemen. Er worden onder andere workshops, kennissessies en bedrijfsbezoeken georganiseerd, met als doel van elkaar te leren, kennis te delen, bij te dragen aan elkaars persoonlijke ontwikkeling, met als uiteindelijke doel, TVM hiermee te versterken.

Per kwartaal wordt een enquête, de 'verandermonitor' gehouden, waarin medewerkers kunnen aangeven hoe ze de situatie binnen TVM ervaren op het gebied van onder andere informeren en communiceren, werkdruk en doelstellingen van TVM. Verder wordt eens in de twee jaar een medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden, waarin de algemene tevredenheid onder de medewerkers wordt getoetst. Deze wordt opnieuw gehouden in 2019.

Op het gebied van duurzame inzetbaarheid is TVM gestart met een vitaliteitsprogramma. In oktober is de kick-off geweest met Jochem Uytdehaage en Renate Groenewold. In november konden medewerkers deelnemen aan het Periodiek Medisch Onderzoek (PMO) en in december zijn stoelmassages aangeboden. Beiden zijn tevens in het jaarprogramma voor 2019 opgenomen naast diverse workshops en sporttrainingen. Zo faciliteert TVM haar medewerkers de mogelijkheid gezond en fit te blijven.

De Arbocommissie ziet toe op de naleving van de risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E), welke jaarlijks door een externe partij wordt geëvalueerd. Daarnaast is TVM overgestapt naar een nieuwe Arbodienst, die actief contact onderhoudt met de medewerker en tijdig interventies inzet met als doel een spoedig herstel en re-integratie.

“Met de verbouwing van bedrijfsrestaurant tot werkcafé is het luncheonbod gezonder geworden en is er een warme en gezellige sfeer ontstaan. We zien dagelijks nu meer collega’s die hier komen werken en overleggen.”

GRIETJE GRIT

medewerker bedrijfsrestaurant

Rol in de samenleving

TVM wil als maatschappelijk betrokken organisatie een bijdrage leveren aan positieve maatschappelijke ontwikkelingen. TVM ondersteunt hiertoe enkele landelijke en lokale initiatieven met een financiële bijdrage of door inzet van medewerkers. In de rol van maatschappelijk betrokken organisatie heeft TVM op 6 december 2012, de dag dat TVM 50 jaar bestond, een stichting opgericht: de TVM Foundation.

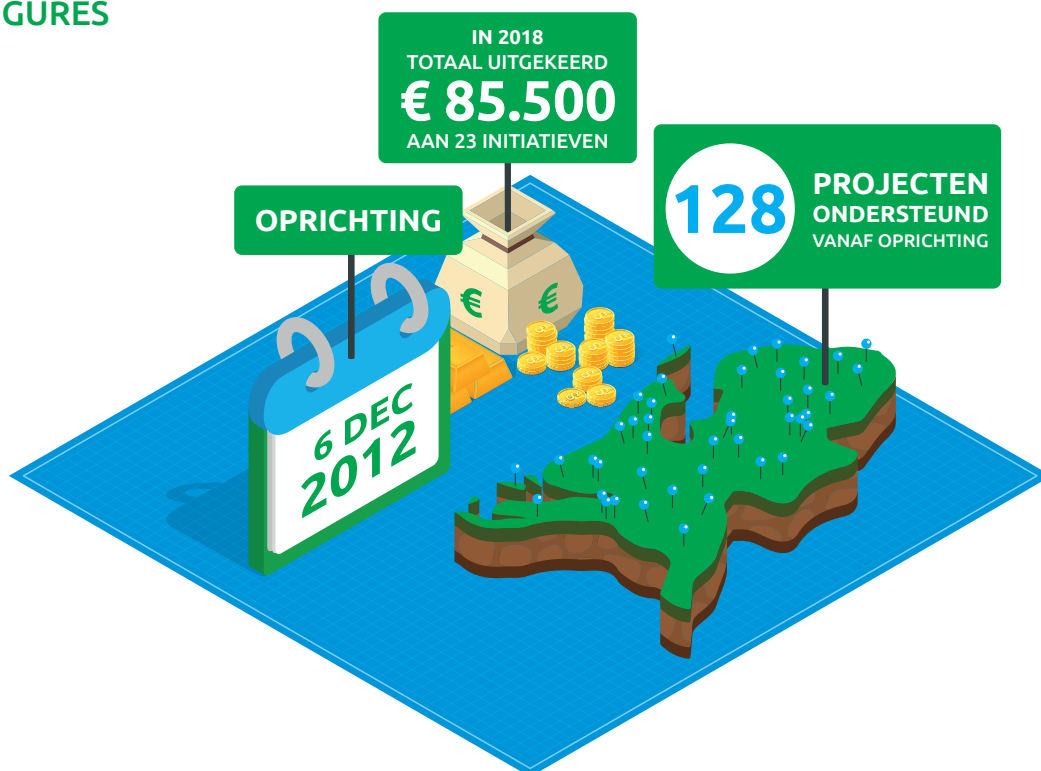
TVM foundation

Vanaf 2013 wordt door TVM jaarlijks een deel van de winst gereserveerd en gedoneerd aan de TVM Foundation. Hiermee wil TVM bijdragen aan een duurzame verbetering

van de maatschappelijke, sociaal-economische omgeving in Nederland. Kortom, de leefbaarheid in de buurt, in een dorp of stad verbeteren. Zowel leden als medewerkers van leden en medewerkers van TVM kunnen een projectaanvraag doen voor een bijdrage aan een binnen de doelstellingen vallend project. Juist omdat TVM als coöperatie er voor en door haar leden is, hebben diezelfde leden een actieve rol bij het verdelen van de bijdragen naar diverse maatschappelijke initiatieven. Het Bestuur, onder voorzitterschap van voormalig staatssecretaris Joop Atsma, komt twee keer per jaar bij elkaar om aanvragen te bespreken. In 2018 konden maar liefst 23 initiatieven rekenen op financiële ondersteuning van in totaal € 85.500. Kijk voor meer informatie op www.tvmfoundation.nl.

TVM FOUNDATION

FACTS & FIGURES

1.4 Onze governance

“Met onze kennis en ervaring kunnen we nóg meer betekenen voor onze leden”

Martin Duvivier is voorzitter van de Raad van Commissarissen van Coöperatie TVM U.A. en TVM verzekeringen N.V. Hij constateert dat de strategische keuzes die in 2017 zijn gemaakt afgelopen jaar ‘van het papier af zijn gekomen’. “En dat is mooi. Ze beginnen nu daadwerkelijk voor iedereen merkbaar te worden. Uiteindelijk wil je dat de klanten zeggen: Hier zijn we mee geholpen.”

De transportsector is volop in beweging. Maar datzelfde kan gezegd worden van TVM, betoogt Martin Duvivier. Zeker de laatste jaren. Als de markt verandert, moet TVM daarin mee, vindt ook hij. De Raad van Commissarissen heeft als sparringpartner een voorname rol gespeeld in het veranderingsproces, dat weliswaar al enkele jaren geleden in gang werd gezet, maar nog lang niet voltooid is. “Echter, we zijn door de knik heen.”

“Het was voor TVM belangrijk met een herijkte strategie te komen, een toekomstbestendige strategie. Dus geen drie- of vijfjarenplan, maar een plan met een langere horizon. Daar is de Raad van Bestuur intensief mee bezig geweest en hebben we samen met hen uitgebreid over gesproken. De strategie die er nu ligt, is naar mijn idee meer gepolijst en uitgedaagd op allerlei manieren. Afgelopen jaar zijn we begonnen met leveren.”

De gehele organisatie is op een dusdanige manier ingericht, dat de uitgewerkte strategie ook gerealiseerd kan worden. Innovatie is hierbij één van de pijlers. “Er is een afdeling Business Development, die als opdracht heeft meegekregen nieuwe producten te ontwikkelen. Er is een TVM engine, die als aanjager fungeert van innovatie. En er is een TVM innovation board, die zorgt dat de besluitvorming is geborgd en er ook knopen worden doorgehakt over prioritering. Dat is een structuur die twee jaar geleden binnen TVM nog niet bestond. Waar 2017 nog het jaar was van de strategische keuzes, zouden we 2018 beter kunnen typeren als de start van de implementatie van deze keuzes.”

Duvivier onderscheidt drie verschillende fases. “De jaren 2018 en 2019 stonden en staan in het teken van het verder op orde brengen van de digitale basis. In 2020 en 2021 gaan we accelereren van verzekeraar naar adviseur en dienstverlener.

En in 2022 en 2023 willen we een spilfunctie vervullen in het ecosysteem van logistiek en transport. Dus de verandering is in gang gezet, maar tegelijkertijd liggen er nog wat jaren van flinke verandering voor ons.”

“Sterker nog, verandering eindigt nooit”, erkent Duvivier. Hij maakt het bruggetje met de Singularity University. Een afvaardiging van TVM, inclusief de Raad van Commissarissen, nam in juni deel aan de sessies van het instituut waarbij vooral afgetast werd hoe de technologische ontwikkelingen van vandaag en morgen, vooral op het gebied van mobiliteit, TVM toekomstbestendig kunnen maken, c.q. waar TVM op zou moeten inspelen.

“Het was mooi en bijzonder tegelijk om gezamenlijk te leren en te oriënteren in wat voor wereld we leven en hoe snel deze verandert. Bij de sessies draaide het nadrukkelijk om exponentiële veranderingen, die soms ons denkvermogen te boven gaan.

De les is dat we anders moeten leren omgaan met veranderingen. Er is meer nodig dan simpelweg de trend doortrekken.”

“Voor TVM was de Singularity University geen op zichzelf staande bijeenkomst. Het markeert namelijk de mate waarin je als organisatie een nieuwe oriëntatie zoekt op de toekomst en je eigen rol daarin. Hoe moeten we ons als organisatie inrichten om ook in de nieuwe werkelijkheid trendsetter te kunnen zijn. Het ultieme doel van TVM is en dat kwam tijdens deze sessies mooi naar voren, dat onze leden nul euro schade hebben en dat wij onze dienstverlening uitsluitend kunnen richten op het voorkomen van schade en het inperken van risico's.”

A portrait of Martin Duvivier, a middle-aged man with glasses, wearing a dark blue blazer over a light blue patterned shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is dark green with geometric white and light blue shapes. A green banner is at the bottom left.

“Adel verplicht.”

**MARTIN DUVIVIER,
VOORZITTER RAAD VAN COMMISSARISSEN**

De rol van big data wordt dus steeds belangrijker?

“Zeker. Met behulp van data kan preventie vanuit TVM naar ‘het volgende niveau’ worden getild. Juist vanwege onze prominente positie in de logistieke en transportsector, anders gezegd vanwege het volume, de kennis en de ervaring die we hebben, is TVM de partij die het beste gepositioneerd is om die bagage in de vorm van tools en adviezen terug te geven aan de branche. Het mooie is dat je met behulp van data niet alleen in generieke termen iets kunt doen voor de gehele branche, maar dat je ook in staat bent om relevante informatie te geven over een wagenpark van een specifieke onderneming of terugkoppeling te geven richting een individuele chauffeur. Uiteraard rekening houdend met de privacy-wetgeving. TVM is een verzekeraar met coöperatieve grondslag. Dus is het belangrijk om te laten zien dat je voor je klanten staat. Onder andere op deze manier. Een ander voorbeeld zijn onze nieuwe riskmanagers, die dit jaar langs bedrijven gaan om risico’s in kaart te brengen. Daar valt veel winst te behalen, zowel voor de klanten als voor ons.”

Als het gaat over nieuwe ontwikkelingen in transport, gaat het vaak over platooning, data, drones en blockchain. Heeft u het gevoel dat TVM er op die vlakken bovenop zit?

“Binnen de transportmarkt is dat zeker het geval. Tegelijkertijd ligt er nog heel veel potentieel. Anders gezegd: het kan altijd beter. Binnen onze categorie geldt bovendien: ‘Adel verplicht’. We hebben zo’n dominante positie in de transportwereld, dat we nog effectiever in staat zouden moeten zijn om veranderingen door te voeren en te innoveren in het belang van onze klanten. Een van onze strategische klantbeloften is een stap voor te zijn. Die willen we ook de komende jaren blijven zetten. Digitalisering is daarbij belangrijk. Dat zal vooral leiden tot een veel betere beschikbaarheid van ondersteuning. Online, direct. Dat sluit aan bij onze andere klantbeloften: ‘Oplossing bieden, altijd dichtbij, eenvoudig en snel’.”

“Resumerend stel ik vast dat we in 2018 een grote stap hebben gezet om de digitale basis meer op orde te krijgen. En we gaan de komende periode nog veel meer versnellen naar de rol van adviseur en dienstverlener. Daar kijk ik persoonlijk echt naar uit. We betekenen al veel voor onze leden, maar ik denk dat we nóg meer kunnen betekenen met alle kennis en ervaring die we in huis hebben. TVM ligt in ieder geval goed op koers.”

A portrait of Hendrik de Jonge, a middle-aged man with short, light-colored hair, smiling at the camera. He is wearing a dark blue checkered blazer over a light blue button-down shirt. The background is slightly blurred, showing what appears to be a ship's interior with wooden structures. The image is framed by large, overlapping geometric shapes in shades of green and blue.

“TVM wil het komende jaar de marktpositie van de binnenvaart en pleziervaart vergroten. Hiervoor gaan we de pleziervaart digitaal bedienen. Naast de gesprekspartner voor het transport over de weg wil TVM ook dé gesprekspartner zijn voor het transport over het water.”

HENDRIK DE JONGE

manager scheepvaart

Bericht van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft kennisgenomen van het accountantsverslag, heeft de jaarrekening goedgekeurd en heeft, in haar advies aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van TVM verzekeringen N.V. voorgesteld de jaarrekening 2018 van TVM verzekeringen N.V. vast te stellen en de Raad van Bestuur te dechargeren voor het gevoerde beleid.

Ontwikkelingen 2018

Het jaar 2018 laat zich karakteriseren als het jaar waarin is gestart met het uitvoeren van de strategische keuzes die in 2017 zijn gemaakt. In 2018 heeft TVM het meerjarenplan van een update voorzien, het TVM meerjarenplan 2018-2023, in navolging op de lange termijn strategie voor 2025.

Als onderdeel van de strategische keuzes is uitvoering gegeven aan het besluit om afscheid te nemen van automotive, niet truckmerk-gerelateerde Volmachten en particulieren. Tevens heeft de Raad van Commissarissen de integraliteit van alle veranderingen, door middel van de TVM roadmap, intensief gevolgd en besproken met de Raad van Bestuur.

Belangrijke onderdelen waren het invoeren van de nieuwe doelorganisatie en de bouw van het nieuwe software-platform. In de nieuwe doelorganisatie zijn business development en het ontwikkelen van diensten prominent gepositioneerd. Ook heeft er tussen de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur overleg plaatsgevonden over het nationale en internationale distributiebeleid voor de komende jaren.

Raad van Bestuur

De CIO heeft besloten per 1 augustus 2018 terug te treden als bestuurder van TVM. De Raad van Commissarissen is vervolgens een selectieproces gestart voor de invulling van de vacature. Hierbij is tevens het profiel gewijzigd van CIO naar CTO waarbij de T staat voor Transformation. Hiermee wordt beoogd dat de kandidaat zowel IT- als ook operationele competenties heeft. De verwachting is dat de invulling van de vacature in de eerste helft van 2019 zal worden gerealiseerd.

De voorzitter van de Raad van Commissarissen heeft voorafgaand aan elke vergadering een overleg met de CEO ter voorbereiding op de bijeenkomst.

De Raad van Commissarissen heeft buiten de reguliere vergaderingen in kleiner verband regelmatig gesprekken met de individuele leden.

TVM kompas

Naast de bovengenoemde ontwikkelingen in 2018 heeft ook het veranderprogramma TVM kompas een fundamentele verandering ondergaan. In dit programma worden op het gebied van digitalisering belangrijke stappen gezet voor een

verdere procesoptimalisatie en professionalisering gericht op een efficiëntere bedrijfsvoering. Het nieuwe software-platform TVM connect gaat hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Daarnaast heeft de organisatie veel aandacht besteed aan de medewerker en de leidinggevenden door middel van onder andere het programma Mens & Gedrag. De Raad van Commissarissen is over al deze elementen in elke vergadering van de Audit- en Risicocommissie uitgebreid geïnformeerd.

Solvabiliteit

De solvabiliteit onder Solvency II van TVM is van hoog niveau en voldoet daarmee ruimschoots aan de interne eisen en aan de eisen van de toezichthouder, De Nederlandsche Bank. De Raad van Commissarissen wordt via periodieke rapportages geïnformeerd.

Preventie

De Raad van Commissarissen heeft in 2018 diverse keren met de Raad van Bestuur gesproken over realisering van de strategische keuze om op termijn tot een beheerste schadelast te komen. Deze schadelastbeheersing zal moeten leiden tot een reductie van de huidige schade en het daardoor beheersbaar houden van de premie voor onze leden. Preventie zal hierbij een belangrijke rol gaan spelen. Ook data zullen hierbij, onder andere op het vlak van benchmarking, van belang zijn.

Onderwerpen 2018

Onderwerpen die in 2018 zijn besproken door de Raad van Commissarissen zijn, naast de hiervoor genoemde, onder andere: strategie, doelorganisatie TVM groep, jaarplan en (meerjaren-) begroting 2019-2021, solvabiliteit (Solvency II), wijziging in het reserveringsbeleid en de daaraan gerelateerde stelselwijziging, rendementsanalyse, WA-premieverhoging, jaar- en kwartaalcijfers, jaarverslag 2017, accountantsverslag en managementletter, voorstel voor benoeming van de externe accountant door de Ledenraad, voorstel aan de Ledenraad inzake goedkeuring jaarrekening en jaarverslag 2017, interne audit planning 2019, Code Corporate Governance bij TVM, Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), integriteit en compliance TVM groep, beoordelingscriteria en zelfevaluatie Raad van Bestuur, remuneratierapport, beloningsbeleid, arbeidsvoorwaarden Raad van Bestuur, innovatie, geschenken en uitnodigingen Raad van Bestuur, reglementen Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur en Bestuur, projecten-en projectmanagement (programma TVM kompas), TVM Belgium, TVM Duitsland, ontwikkelingen in de

transportsector (economisch, chauffeurskrapte, platooning), truckkartel, ORSA (risk appetite statement, kapitaalbeleid, beleggingsbeleid, herverzekeringsbeleid) en transportveiligheid.

Raad van Commissarissen en Commissies

De Raad van Commissarissen heeft in 2018 vier keer vergaderd. Daarnaast kent de Raad van Commissarissen twee commissies met haar eigen aandachtsgebied: de Audit- en Risicocommissie (deze heeft in 2018 zes keer vergaderd), de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie (deze heeft in 2018 vier keer vergaderd). Buiten de reguliere vergaderingen hebben er ook enkele conference calls plaatsgevonden. De leden van de Raad van Commissarissen zijn vrijwel altijd aanwezig geweest tijdens de diverse vergaderingen.

Samenstelling Raad van Commissarissen

Alle leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering (is de Ledenraad) op voordracht van de Raad van Commissarissen. De Algemene Vergadering, de Ondernemingsraad en de Raad van Bestuur kunnen aan de Raad van Commissarissen personen aanbevelen om als lid van de Raad van Commissarissen te worden voorgedragen. De Raad van Commissarissen bestaat op dit moment uit drie leden van buiten de ledenkring en twee leden vanuit de ledenkring van de Coöperatie TVM U.A. Het merendeel van de commissarissen is derhalve als onafhankelijk te beschouwen volgens de nieuwe Corporate Governance Code.

De leden van de Raad van Commissarissen worden als regel benoemd voor een periode van vier jaar. De statuten bieden de mogelijkheid van herbenoeming(en). Tijdens de ledenraadvergadering van 8 maart 2018 zijn Martin Duvivier, Freek Wansink en Carin Gorter herbenoemd. Peter Appel

is vanuit de ledenkring benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen. Hij vervangt Harry Schenk, die na een periode van 12 jaar is teruggetreden.

In dit verslag staat op pagina 47 de zittingstermijn vermeld, evenals de personalia en relevante hoofd- en nevenactiviteiten van de commissarissen. De diversiteit van de Raad van Commissarissen heeft haar aandacht en bij volgende wisselingen wordt gestreefd naar tenminste 30% vrouwelijke leden.

Educatie

In het kader van de Permanente Educatie is een meerdaags programma aan de Singularity University gevolgd. Tijdens dit programma is onder andere aandacht besteed aan de impact van exponentiële ontwikkelingen, nanotechnologie, blockchain, cybersecurity, de toekomst van mobiliteit, robotica en exponentieel leiderschap. Aan het programma werd, naast de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur, deelgenomen door leidinggevend en key functionarissen. Daarnaast is dit jaar wederom op individuele basis specifieke aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering. Hierbij valt te denken aan het volgen van kennissessies over datamanagement, Solvency II en scrumtrainingen.

Zelfevaluatie

In het najaar van 2018 heeft met ondersteuning van BoardResearch een zelfevaluatie plaatsgevonden van de Raad van Commissarissen (inclusief de evaluatie van de individuele commissarissen). Zowel de leden van de Raad van Commissarissen als van de Raad van Bestuur hebben input voor deze zelfevaluatie geleverd. Uit de zelfevaluatie kwamen aandachtspunten naar voren voor zowel de samenwerking binnen de Raad van Commissarissen als ook tussen Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur. Bij deze laatste is het bespreken van de klantverbeteringen binnen het veranderprogramma een van de meest relevante onderwerpen.

Commissies

Audit- en Risicocommissie

Onderwerpen die aan bod zijn gekomen, zijn de ontwikkeling van de financiële markten en de risicobudgetten, het schadereserveringsbeleid en de daaraan gerelateerde stelselwijziging, schade-, kosten- en combined ratio, ICT en in het bijzonder het programma TVM kompas, Solvency and Financial Condition Report (SFCR), Regular Supervisory Report (RSR), DNB-staten, jaarverslag en jaarrekening, accountantsverslag, managementletter, controleplan en fee externe accountant, AVG, cybersecurity, operational risk management, financial risk management, actuariaat, compliance, business analytics en data science.

De Audit- en Risicocommissie ziet onder meer toe op de betrouwbaarheid van de verslaglegging in de jaarrekening van TVM, de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, alsmede de naleving van relevante wet- en regelgeving en interne gedragscodes en het belastingbeleid.

Om de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen te beoordelen, maakt de Audit- en Risicocommissie gebruik van rapportages van de afdeling Enterprise Risk Management, de interne accountant, de externe accountant en rapportages van externe toezichthouders. Daarnaast ziet zij toe op naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de interne en externe accountant.

De manager Internal Audit is bij alle vergaderingen van de Audit- en Risicocommissie aanwezig. De afdeling Internal Audit heeft in 2018 het risico gewogen auditjaarplan 2019 en het meerjaren-auditplan besproken. Op verzoek van de Audit- en Risicocommissie zijn daarin een aantal audits anders in de tijd gepositioneerd. Daarna is het auditjaarplan aan de Raad van Commissarissen ter goedkeuring aangeboden. Op kwartaalbasis worden de bevindingen van de afdeling Internal Audit besproken, alsmede de voortgang op uitstaande

bevindingen en het auditjaarplan. Hierbij wordt aandacht besteed aan zowel hard- alsook soft controls.

Om de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving in de jaarrekening te beoordelen, steunt de Audit- en Risicocommissie in belangrijke mate op de werkzaamheden en bevindingen van de externe accountant. In 2018 is aandacht besteed aan de toereikendheid van de technische voorzieningen. De externe accountant heeft in zijn oordeelsvorming gebruik gemaakt van de opgestelde rapportages door de interne en externe specialisten.

De Audit- en Risicocommissie is tot de conclusie gekomen dat de technische voorzieningen toereikend zijn. Naast een toets door de actuaire in de tweede lijn heeft er een externe waardebeoordeling en een toets door de externe accountant plaatsgevonden. Deze hebben de Audit- en Risicocommissie voldoende zekerheden gegeven over de juistheid van de waarde van de technische voorzieningen.

De externe accountant is bij alle vergaderingen van de Audit- en Risicocommissie aanwezig, waarin onder andere het jaarverslag, het audit serviceplan, de managementletter en het accountantsverslag worden besproken.

De voorzitter van de Audit- en Risicocommissie heeft voorafgaand aan elke vergadering een overleg met de CFRO, de manager Internal Audit, de manager Enterprise Risk Management en de externe accountant ter voorbereiding op de vergadering. Daarnaast vindt jaarlijks een executive sessie met de externe accountant plaats.

De Audit- en Risicocommissie ziet toe op de onafhankelijkheid, de bezoldiging, eventuele niet-controlewerkzaamheden en de kwaliteit van de werkzaamheden van de externe accountant, alsook op de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de externe accountant. De Audit- en Risicocommissie zal na de afronding van de werkzaamheden van de externe accountant in 2018 conform het reglement de externe accountant evalueren. In 2018 heeft de Audit- en Risicocommissie in haar overleg met de Raad van Bestuur onder andere aandacht besteed aan rendementsanalyses. De druk op het technisch resultaat is in 2018 toegenomen, enerzijds door economische activiteit waardoor het schadepatroon toeneemt maar ook de opwaartse druk op letselschade, en anderzijds door de kostenontwikkeling verbonden aan het programma TVM kompas. Per product, verkoopkanaal en markt zijn analyses en bijbehorende verbeterplannen besproken. Specifieke aandacht is besteed aan het rendement van het WA-product.

“De coöperatie is van alle tijden. Klanten waarderen de toegevoegde waarde die TVM biedt. De grootste uitdaging waar we voor staan, is de logistieke sector verzekeraar houden.”

CEES VAN VIANEN

accountmanager transport

“TVM is volop in beweging. De klant blijft bij ons centraal staan. Dit past bij onze rol als coöperatie. We streven ernaar om met een optimale klantervaring het verschil te maken.”

GERBEN BREUKHOVEN

senior medewerker

klantenservice/ customer experience

De begroting 2019 alsmede de meerjarenbegroting 2019-2021 zijn goedgekeurd door de Raad van Commissarissen, waarbij onder andere de ontwikkelingen binnen TVM kompas en die met betrekking tot de combined ratio zijn besproken. In de Audit- en Risicocommissie is aandacht geschonken aan de voortgang en de inbedding in de organisatie, alsmede het opnemen van interne en externe controles. De commissie heeft aandacht geschonken aan de klokkenluidersrapportage en de Meldplicht Datalekken.

Solvency II is het risico gebaseerde toezichtsraamwerk voor verzekeraars dat per 1 januari 2016 in werking is getreden. De werking van de tweede lijn is een belangrijk onderdeel binnen Solvency II. De professionalisering van de riskmanagementfunctie in de tweede lijn is middels het afronden van het tweejarplan in 2018 gerealiseerd. De Audit- en Risicocommissie is daar elke vergadering over geïnformeerd.

In 2018 heeft de Audit- en Risicocommissie zich in dit kader in het bijzonder gericht op de ontwikkelingen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie, waaronder cybersecurity en datamanagement.

De risicobereidheid alsmede het risicomanagement, het kapitaalbeleid, het beleggingsbeleid en het herverzekeringsbeleid worden ten minste jaarlijks in het ORSA-proces behandeld. Hierbij is nu het ORSA-proces aan de Planning & Controlcyclus gekoppeld, waardoor gedurende het jaar deze processen goed aansluiten, alsook de geïntegreerde rapportage daaromtrent. De Audit- en Risicocommissie heeft vastgesteld dat het riskdashboard, dat TVM gebruikt voor haar sturing en monitoring op de risico's, verdergaand is ontwikkeld. In het kader van de beoordeling van het kapitaalbeleid zijn in 2018 de stresstesten, de reverse stresstesten verder uitgediept en gekwantificeerd. Deze zijn uitvoerig besproken in de Audit- en Risicocommissie. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de solvabiliteit van TVM solide is.

Bij het risicoprofiel is aandacht besteed aan de strategische risico's. De Raad van Bestuur heeft zich door externen laten challengen en dit heeft geleid tot de volgende belangrijkste strategische risico's: de implementatie van de nieuwe applicaties tezamen met de going-concern activiteiten, niet voldoende tijdig innoveren, een disruptive komt op de markt en cybersecurity. In de Audit- en Risicocommissie zijn de mitigerende beheersmaatregelen besproken.

In de Audit- en Risicocommissie is uitgebreid stil gestaan bij de diverse soorten risico's; naast de strategische, zijn ook de belangrijkste financiële en operationele risico's besproken.

Remuneratie-, selectie- en benoemingscommissie

De samenwerking met de CIO is per 1 augustus 2018 in onderling overleg geëindigd. De Raad van Commissarissen heeft vervolgens, met begeleiding van een executive search bureau, een selectieproces gestart voor de invulling van de vacature. De verwachting is dat de invulling van de vacature in de eerste helft van 2019 zal worden gerealiseerd.

Tijdens de vergaderingen van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie zijn onder andere de volgende onderwerpen besproken: beoordeling Raad van Bestuur, arbeidsvoorwaarden Raad van Bestuur, beoordelingscriteria Raad van Bestuur, remuneratierapport, beloningsbeleid, profielschetsen Raad van Commissarissen en reglement Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie.

Overige activiteiten Raad van Commissarissen

Regelmatig vindt overleg plaats tussen de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Raad van Bestuur. Een aantal vergaderingen van de Ondernemingsraad is bijgewoond door een lid van de Raad van Commissarissen. De voorzitter van de Audit- en Risicocommissie heeft regelmatig overleg met de CFRO en de CEO. De voorzitter van de Audit- en Risicocommissie spreekt eenmaal per jaar individueel met de vier key functionarissen. Daarnaast participeren de key functionarissen op thematische basis in de Audit- en Risicocommissie.

De leden van de Raad van Commissarissen zijn zeer betrokken bij TVM en geven daar blijk van door regelmatig aanwezig te zijn bij activiteiten van TVM, zoals de themabijeenkomsten en andere informele bijeenkomsten met de Ledenraad en de Dag van Veilig Transport | Ridders van de Weg.

Dankwoord

De Raad van Commissarissen spreekt haar dank uit aan de Raad van Bestuur en de medewerkers van TVM voor de geleverde inspanningen en het bereikte resultaat in het jaar 2018, alsmede voor de activiteiten gericht op het continu verbeteren van het klantbelang en de continuering en groei van TVM.

Hoogeveen, 18 april 2019

Namens de Raad van Commissarissen

Martin Duvivier
voorzitter

Advies van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de vennootschap

Wij hebben op grond van artikel 17 lid 1 van de statuten, kennis genomen van de balans per 31 december 2018, de winst- en verliesrekening over het boekjaar 2018 en de daarbij behorende toelichting die door de Raad van Bestuur is opgemaakt en door KPMG Accountants N.V., zoals op pagina 92 is aangegeven, gecontroleerd en goedgekeurd. Wij stellen u voor deze vast te stellen en de Raad van Bestuur te dechargeren voor het door haar gevoerde beleid.

Hoogeveen, 18 april 2019

Namens de Raad van Commissarissen

Martin Duvivier, voorzitter
 drs. Tjebbe Nabuurs, vicevoorzitter/secretaris
 drs. Carin Gorter RA
 Peter Appel
 Freek Wansink

	Raad van Commissarissen	Audit- en Risicocommissie	Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie
Martin Duvivier	Voorzitter	✓	✓
drs. Tjebbe Nabuurs	✓		✓
Peter Appel	✓		
drs. Carin Gorter	✓	Voorzitter	
Freek Wansink	✓	✓	Voorzitter
Aantal vergaderingen 2018	4	6	4

Samenstelling Raad van Commissarissen en haar commissies

Gegevens en nevenfuncties Raad van Commissarissen

Naam **Martin Duvivier** (voorzitter)
Geboren 25-01-1958
Benoemd per 2014 (2^e termijn)
Nationaliteit Nederlandse
(Neven)functies Eigenaar van Gramercy (strategisch marketingadvies)
Voorzitter Raad van Commissarissen Loyalis N.V.

Naam **drs. Tjebbe Nabuurs** (vicevoorzitter/secretaris)
Geboren 17-01-1971
Benoemd per 2016 (1^e termijn)
Nationaliteit Nederlandse
(Neven)functies Directeur en mede-aandeelhouder Nabuurs B.V.

Naam **Peter Appel**
Geboren 12-07-1963
Benoemd per 2018 (1^e termijn)
Nationaliteit Nederlandse
(Neven)functies Directeur groootaandeelhouder/
CEO Peter Appel Holding B.V., Lid Stuurgroep
Greenport NHN

Naam **Freerk Wansink**
Geboren 15-06-1954
Benoemd per 2014 (2^e termijn)
Nationaliteit Nederlandse
(Neven)functies Voorzitter Raad van Commissarissen DAS Holding N.V.,
Lid Raad van Commissarissen en Auditcommissie
CED Holding B.V.

Naam **drs. Carin Gorter RA**
Geboren 21-02-1963
Benoemd per 2014 (2^e termijn)
Nationaliteit Nederlandse
(Neven)functies Carin Gorter Advies en Toezicht, Lid Raad van Commissarissen
Basic Fit N.V., Voorzitter Auditcommissie Basic Fit N.V., Extern
Lid Audit Committee Ministerie van Justitie en Veiligheid, Lid
Monitoring Commissie Accountancy, Lid Raad van Commissarissen
en Auditcommissie TKH Group, Lid Raad van Commissarissen DAS
Holding N.V.

Risico- en kapitaalmanagement

Algemeen

De Raad van Bestuur ziet het beheersen van risico's als een kritische succesfactor voor het bieden van zekerheid gericht op de lange termijn aan zowel verzekerden, medewerkers als aan andere belanghebbenden van TVM. De Raad van Bestuur aanvaardt de volledige verantwoordelijkheid voor de opzet, bestaan en werking van het TVM risicobeheersings- en interne controlesysteem.

Verdedigingslijnies

Het Risk Managementsysteem is beschreven in het Beleidsplan Risk Management en Internal Control. Hierin is vastgelegd dat het risicobeheersings- en interne controlesysteem is opgezet volgens vijf verdedigingslijnies. TVM heeft haar governance systeem dusdanig ingericht dat het adequaat is in relatie tot de aard, omvang en complexiteit van TVM. Er wordt voldaan aan de scheiding van de verschillende key functies en de scheiding tussen eerste, tweede en derde lijn. De vijf verdedigingslijnies worden hieronder toegelicht.

De eerste verdedigingslinie

De eerste verdedigingslinie wordt gevormd door de Raad van Bestuur, het management en de medewerkers. Zij hebben veelvuldig contact met verzekeren van TVM en hun tegenpartijen en zijn de eerst aangewezenen om risico's te signaleren en te beheersen. De leidinggevenden en medewerkers van TVM maken periodiek een inventarisatie van operationele risico's in de processen en van de financiële en strategische risico's. Zij geven in de risico-inventarisatie aan welke risico's zij onderkennen en hoe deze worden geanalyseerd, beheerst, gemonitord en hoe indien nodig wordt bijgestuurd (plan-do-check-act). De risico-inventarisatie leidt tot beheersmaatregelen en managementacties.

Jaarlijks dienen alle managers (proces- dan wel beleidseigenaren) schriftelijk te verklaren dat het Risk Management framework en de minimumeisen aan controls zoals opgesteld in alle beleidsstukken voldoende zijn geadopteerd en geïmplementeerd. Deze verklaring moet vergezeld gaan van de uitkomsten van de control testing. Alle afwijkingen moeten worden toegelicht, eventueel voorzien van aanvullende acties. In 2018 is voor het eerst een In Control Statement afgegeven.

De tweede verdedigingslinie

De tweede verdedigingslinie wordt gevormd door Compliance, Risk Management en de Actuariële Functie en deze vormen tezamen Enterprise Risk Management. Deze functies zijn onafhankelijk gepositioneerd en ondersteunen de organisatie bij het effectief uitvoeren van het risico-management. Dit gebeurt aan de hand van een Risk Management en Internal Control framework. De uitgangspunten en opzet van dit framework zijn vastgelegd in het Beleidsplan Risk Management en Internal Control. Enterprise Risk Management rapporteert elk kwartaal aan de Raad van Bestuur en de Audit- en Risicocommissie over haar werkzaamheden. De Risk Managementstrategie van TVM bestaat uit het identificeren, beheersen en monitoren van risico's op alle niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) en op alle Risk Managementgebieden (de categorieën strategisch, operationeel en financieel) vanuit een integrale aanpak. Deze aanpak is gebaseerd op de COSO-methodiek. Er wordt gebruik gemaakt van diverse methodieken zoals Strategische Risk Assessments (SRA), Risk en Control Self Assessments (RCSA), Change Risk Assessments, Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) en de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA). Vanuit deze integrale aanpak is het Risk Management en Internal Control-framework opgezet. Het ziet erop toe dat TVM integraal haar risico's beheerst, aantoonbaar in control is over haar bedrijfsvoering, dat risico's weloverwogen worden genomen en dat zij in staat is hierover volledig, tijdig en juist te rapporteren. De inventarisatie verbindt de risico's van TVM aan de strategie, zodanig dat deze indien nodig bijgesteld kan worden. De doelstelling

van Enterprise Risk Management is om een optimale balans te realiseren tussen groei, resultaat en gerelateerde risico's en daarbij op effectieve en efficiënte wijze middelen in te zetten om de ondernemingsdoelstellingen te realiseren.

De derde verdedigingslinie

De Internal Audit Functie is de derde verdedigingslinie. Het primaire doel van de Internal Audit Functie is het geven van aanvullende zekerheid aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van TVM over de mate waarin de risico's, die de doelstellingen van TVM bedreigen, worden beheerst en het geven van advies (vanuit haar natuurlijke adviesfunctie) ter verbetering van de processen binnen TVM. De Internal Audit Functie helpt TVM haar doelstellingen te realiseren door met een systematische en gedisciplineerde aanpak gevraagd en ongevraagd audits uit te voeren en te rapporteren over mogelijke verbeterpunten. De Internal Audit Functie is onafhankelijk gepositioneerd en rapporteert hiërarchisch aan de CEO. Daarnaast heeft de Internal Audit Functie een functionele rapportagelijijn (en escalatiemogelijkheid) aan de Audit- en Risicocommissie.

De Internal Audit Functie werkt op basis van een door de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen (na een positief advies van de Audit- en Risicocommissie) goedgekeurd auditjaarplan. De Internal Audit Functie legt elk kwartaal verantwoording af aan de Raad van Bestuur en de Audit- en Risicocommissie over haar werkzaamheden. Tevens vindt periodieke afstemming plaats met diverse externe stakeholders, waaronder de externe accountant en De Nederlandsche Bank.

De vierde verdedigingslinie

De vierde linie wordt gevormd door de externe accountant. De werkzaamheden van de accountant zijn primair gericht op het beoordelen en toetsen van de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de belangrijkste bedrijfsprocessen, om te komen tot een oordeel over de betrouwbaarheid van de jaarrekening. Een doelstelling van de interne beheersing is dat onder andere gewaarborgd dient te zijn dat de financiële administratie, die de basis is voor de financiële verslaglegging en besluitvorming, voldoende betrouwbaar en actueel is voor het nemen van verantwoorde managementbeslissingen.

De vijfde verdedigingslinie

De vijfde linie wordt gevormd door de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen heeft de taak om toezicht te houden op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij TVM. De Raad van Commissarissen kent een Audit- en Risicocommissie, een Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie.

“TVM werkt samen met de branche-organisatie TLN en advocatenkantoor Hausfeld aan een collectieve claim tegen truckfabrikanten. Door de handen ineen te slaan is de kans op succes groter en kunnen we van betekenis zijn voor onze klanten en leden. Met z’n allen bereiken we meer.”

SIMONE PLUIM

manager rechtshulp

Enterprise Risk Management Functie

TVM heeft haar overkoepelende Enterprise Risk Management Functie vormgegeven door middel van de tweedelijnsfuncties Compliance, Risk Management, Actuariële Functie, een Financial en een Operational Sub Committee en een Risk Committee.

De Compliance Functie is gericht op integriteit en de daarmee samenhangende reputatie van TVM (inclusief de medewerkers van TVM). Dit ter waarborging van de integriteit van de Raad van Bestuur, de managers en overige medewerkers van de organisatie. Tevens is de Compliance Functie gericht op het bevorderen van en (doen) toezien op de naleving (naar letter en geest) van relevante wetten, regels en normen.

De Risk Management Functie is gericht op het signaleren en meten van risico's en het oordelen over deze risico's ten behoeve van de Raad van Bestuur en het management. Zij signaleert afwijkingen van het gewenste risicoprofiel. Voor de beheersing van de risico's binnen dit profiel monitort zij de opvolging van de beheersmaatregelen. Daarnaast faciliteert de Risk Management Functie de eigenaren van de risico's bij risico-inventarisaties en in het beheersen van de risico's. De Risk Management Functie wordt uitgevoerd door de Operational Risk Manager en de Financial Risk Manager.

De Actuariële Functie heeft als doelstelling heeft om te oordelen en te rapporteren over de toereikendheid van de technische voorzieningen, te adviseren over de adequaatheid van de herverzekeringen en te adviseren over de gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen. Dit omvat een beoordeling van de toegepaste methodologie, instrumenten die worden gebruikt, volledigheid en juistheid van de gegevens die worden gebruikt en herverzekeringsregelingen. Voorts draagt de Actuariële Functie bij aan de prijsstelling methodologie, Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) en aan het standaard model.

Voor alle tweedelijnsfuncties geldt dat de organisatorische inbedding van deze functies zodanig is dat zij objectief en onafhankelijk haar taken kan uitvoeren. Dit betekent in ieder geval dat zij zonder invloed van andere functies haar bevindingen rechtstreeks kan rapporteren aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Daarmee beschikken de tweedelijns functies over de nodige bevoegdheid, middelen en operationele zelfstandigheid om hun taken te verrichten. De coördinatie en functionele aansturing van de tweede lijn wordt verzorgd door de Manager Enterprise Risk Management vanuit Enterprise Risk Management beleid.

Doelstelling van Enterprise Risk Management is om door middel van integrale samenwerking van de tweede lijn het risicobeheersing- en interne controlesysteem van TVM te borgen zodat alle risico's in beeld zijn, verbanden worden gesignaleerd, risico's worden geminimaliseerd, kansen ten volle kunnen worden benut en alle door het management gestelde doelen zo goed mogelijk nagestreefd kunnen worden.

TVM kent een Risk Committee dat het geheel aan risico's binnen de verzekeraar overziet en de consistentie van het risicobeheer bewaakt. Daarnaast bestaan een Operational Sub Committee, waar operationele risico's worden geïnventariseerd en besproken en een Financial Sub Committee waar financiële risico's worden geïnventariseerd en besproken. De uitkomsten uit deze subcommittees worden gerapporteerd aan het Risk Committee. In het Risk Committee worden tevens de strategische risico's geïnventariseerd en besproken. De uitkomsten uit het Risk Committee worden gerapporteerd aan de Raad van Bestuur en aan de Audit- en Risicocommissie. De committees kennen een evenwichtige bezetting van eerste, tweede en derde lijn.

Het Risk Committee is verantwoordelijk voor de coördinatie van het ORSA-proces en de ORSA-rapportage en voor risico-inventarisaties. Om te oordelen over het actuele risicoprofiel wordt gebruik gemaakt van de risk appetite. Key Risks zijn opgenomen in het Risk Dashboard gevuld met KRI's (Key Risk Indicators). De diverse KRI's voor elk van de risicogebieden worden op maand- of kwartaalbasis gemeten en geven gezamenlijk een beeld van het risicoprofiel van TVM. Met dit dashboard worden continu de Key Risks gevolgd. Het doel is mede in staat te zijn tussentijds de solvabiliteits eis 'Solvency Capital Requirement' (SCR) in te schatten. Ook kunnen afwijkingen worden gesignaleerd in het risicoprofiel, wat een (ORSA)-trigger is voor het gedetailleerd berekenen van de SCR. Per risico en per KRI is een verantwoordelijke aangewezen. Indien een KRI de tolerantiegrens overschrijdt, geeft de verantwoordelijke aan welke acties worden belegd om het risicoprofiel weer op het gewenste niveau te krijgen. Afwijkingen van het gewenste profiel worden door de Risk Committee aan de Raad van Bestuur gerapporteerd, die vervolgens de Raad van Commissarissen informeert.

De uitvoering van de Risk Management Functie is onderworpen aan een onafhankelijke toetsing door de Internal Audit Functie. Deze toetsing heeft mede tot doel de werking van de key functies vast te stellen en een onaanvaardbare vermenging van uitvoerende en toezichthoudende taken van de functies te voorkomen.

Risk appetite

Om te oordelen over het actuele risicoprofiel wordt gebruik gemaakt van de risk appetite. TVM heeft als onderdeel van het Beleidsplan Risk Management en Internal Control haar risk appetite geformuleerd. De risk appetite is het niveau van risico dat TVM bereid is te nemen om haar doelstellingen te verwezenlijken.

De risk appetite is vastgelegd als een grenswaarde en wordt vastgelegd in het 'Risk Appetite Statement'. Het Risk Appetite Statement is opgebouwd rondom het Risk Appetite Framework. Het framework is gebaseerd op de missie, visie, kernwaarden en TVM Risk Universe.

Het Risk Appetite Statement wordt in concept opgesteld door het Risk Committee, ter ondersteuning van de Raad van Bestuur. Het Risk Committee adviseert hiermee de Raad van Bestuur over mogelijke risicomaatstaven en relevante risicolimieten. Het Risk Appetite Statement is het mandaat waarbinnen de Raad van Bestuur de vrijheid heeft beleidskeuzes te maken om invulling te geven aan de strategie. De Raad van Commissarissen keurt vooraf het Risk Appetite Statement goed en beoordeelt achteraf of de door de Raad van Bestuur aangegane risico's passen binnen de risk appetite.

Het Risk Committee signaleert voorgenomen beleidskeuzes die buiten de risk appetite vallen en rapporteert deze aan de Raad van Bestuur, waarbij een escalatielijn is ingericht naar de Raad van Commissarissen. Een belangrijke maatstaf voor de risk appetite is het budget dat beschikbaar wordt gesteld aan de belangrijkste risico's. TVM maakt hiervoor onderscheid naar het verzekeringstechnisch risico en het marktrisico. Deze budgetten worden jaarlijks vastgesteld en geven het bedrag weer dat TVM bereid is maximaal eens in de 200 jaar te verliezen. Hierbij is aansluiting gezocht bij het standaardmodel van Solvency II. De omvang van deze risicobudgetten is een uitgangspunt voor het bepalen van het herverzekeringsbeleid en het beleggingsbeleid. Het resterende kapitaal dient voor het afdekken van overige risico's en voor de continuïteit van TVM op lange termijn, passend bij de coöperatieve gedachte. De risicobudgetten zijn vastgelegd in het kapitaalbeleid en zijn zodanig vastgesteld dat de streefwaarde van de solvabiliteit niet in gevaar komt.

De risk appetite is geen statisch gegeven. Zoals jaarlijks de strategie bijgesteld kan worden, verandert ook de risicobereidheid. Ten minste jaarlijks wordt de risk appetite beoordeeld en zo nodig opnieuw vastgesteld.

Risicobeheersing

Een belangrijk instrument voor risicobeheersing is de ORSA, de eigenbeoordeling van risico en solvabiliteit. De jaarlijkse ORSA

is een belangrijk onderdeel dat veel elementen uit het Risk Management en Internal Control framework samenbrengt. De ORSA verwijst zowel naar een proces als naar de rapportage. Bij het uitvoeren van een ORSA, de eigen beoordeling van risico en solvabiliteit, neemt de Raad van Bestuur de verantwoordelijkheid om risico, kapitaal en rendement gezamenlijk te beschouwen in de context van de eigen bedrijfsstrategie voor de bedrijfsplanperiode.

Het ORSA-proces resulteert in een reeks analyses, stellingen en verslagen die tezamen een cyclus vormen. De uitkomsten zijn van invloed op het vertrekpunt: de eigen risicoperceptie van TVM wordt gelinked aan de business strategie, die hierop zo nodig kan worden bijgesteld.

TVM doorloopt het ORSA-proces in negen stappen:

1. opstellen of bevestigen missie en visie;
2. opstellen of bevestigen Risk Appetite Statement;
3. beoordelen standaardmodel voor de solvabiliteitseis SCR;
4. opstellen of bevestigen strategie en doelstellingen;
5. uitvoeren risico-inventarisatie;
6. opstellen scenario's, (reverse) stresstesten en managementacties;
7. vaststellen kapitaalbehoefte en financiering;
8. herbeoordelen strategie en monitoring van de kapitaals- en voorzieningenvereisten.
9. opstellen van de hoofd ORSA-rapportage.

In dit onderdeel van het verslag worden de ORSA-onderdelen 5,6,7 en 8 toegelicht.

5. Uitvoeren risico-inventarisatie

TVM voert periodiek risico-inventarisaties uit aan de hand van de Risk Managementcyclus. De inventarisaties stellen de Raad van Bestuur en het management in staat te beslissen welke (aanvullende) beheersmaatregelen genomen moeten worden. In 2018 heeft TVM een challenge georganiseerd van haar strategie en de strategische risico's door drie externe deskundigen op het gebied van Transport, Financiën en Innovatie met als doel een verdere aanscherping van strategie en strategische risico's. In aanvulling daarop vinden voortdurend risico-inventarisaties plaats op operationeel en financieel gebied.

De inventarisatie geeft per risico een kans en een impact, op een vooraf vastgestelde schaal en waar nodig worden aanvullende beheersmaatregelen ingesteld. Naast de risico's van de primaire en ondersteunende processen, worden de financiële en ICT-risico's geanalyseerd en wordt beoordeeld of de getroffen maatregelen toereikend zijn. Voor de ICT-omgeving worden de risico's jaarlijks beoordeeld.

In samenspraak met gespecialiseerde partijen wordt beoordeeld of alle risico's in beeld zijn en of de genomen maatregelen toereikend zijn. Gesignaleerde risico's worden waar mogelijk continu gemonitord met specialistische tools.

6. Opstellen scenario's, (reverse) stresstesten en managementacties

Onderdeel van de ORSA is het opstellen van scenario's en (reverse) stresstesten. Scenarioanalyse is een techniek voor het inschatten van de impact van een combinatie van factoren en risico's op het realiseren van de strategie, waarbij stresstesten een extreme vorm van scenarioanalyse zijn. Stresstesten moeten zwaar genoeg zijn om de grenzen van de Minimal Capital Requirement (SCR/MCR) te overschrijden. De scenario's moeten dynamisch en toekomstgericht zijn en het gelijktijdig optreden van gebeurtenissen en risico's in zich hebben. De plausibiliteit van bestaande en toekomstige risicomitigatie wordt in elk scenario beoordeeld. Het basisscenario is de uitkomst van het middellangetermijn planningsproces, de TVM-budgetcyclus, die een periode van 3 jaar beslaat. In dit proces wordt de meerjarenbegroting opgesteld. Alternatieve scenario's worden samengesteld uit een aantal key risks uit de diverse risico-inventarisaties. Elk scenario gaat uit van het basisscenario, waar zich echter meerdere risico's manifesteren. Het Risk Committee stelt de scenario's op, als voorstel aan de Raad van Bestuur die deze goedkeurt. De Financial Risk Manager bepaalt de impact op de balans en resultatenrekening per scenario, waar mogelijk kwantitatief met behulp van simulatietechnieken.

Reverse stresstesten worden gebruikt om te onderzoeken wat er moet gebeuren om het voortbestaan van TVM te bedreigen. Reverse stresstesten bestaan uit het analyseren van een scenario of combinatie van scenario's waarin zich risico's

manifesteren die het voortbestaan van TVM bedreigen, als ook het inschatten van de waarschijnlijkheid van de realisatie van zulke scenario's. TVM combineert in haar scenario's de genoemde key risks en andere ontwikkelingen zoals een Brexit, klimaatrisico of een beurscrash.

7. Kapitaalbeleid

Als onderdeel van de ORSA wordt het kapitaalbeleid geactualiseerd. Dit beleidsdocument geeft aan hoe TVM omgaat met haar kapitaal, welke visie TVM heeft op kapitaal, hoe het kapitaalbeleid wordt gemonitord en hoe TVM wil voldoen aan de eisen die aan de hoogte van het kapitaal worden gesteld. TVM heeft daarnaast een interne kapitaalbeleid geformuleerd. Voor de entiteit TVM verzekeringen N.V. streeft TVM een solvabiliteitsratio (SCR) na van 175%, berekend volgens het standaardmodel van Solvency II.

Op groepsniveau wordt gestreefd naar ten minste 200%. Het Risk Committee beoordeelt of het kapitaalbeleid voldoende actueel is, gezien de uitkomsten van het ORSA-proces, waarna de Raad van Bestuur dit bevestigt. De Raad van Commissarissen en de Ledenraad verlenen goedkeuring aan het kapitaalbeleid. De huidige solvabiliteit op Solvency II-grondslagen vormt geen aanleiding tot maatregelen in het kader van het kapitaalbeleid.

Afhankelijk van de ontwikkeling van de solvabiliteit, heeft TVM maatregelen geformuleerd. Voor scenario's waarin de aanwezige solvabiliteit onvoldoende dreigt te worden, geeft het kapitaalbeleid aan welke mogelijkheden TVM heeft om de solvabiliteit te herstellen. Er kan onderscheid worden gemaakt naar (a) mogelijkheden die het aanwezige kapitaal versterken en naar (b) mogelijkheden die de solvabiliteitseis verlagen door het verminderen van risico's.

a. Kapitaalversterking

De middelen om kapitaal te genereren zijn beperkt. Kapitaalversterking is voor TVM mogelijk op directe en indirecte wijze. Als directe wijze ziet TVM de uitgifte van nieuwe participaties, van schuldbrieven en van aandelen. Als indirecte wijze ziet TVM kostenverlaging, schadebeperking en het doorvoeren van een premie-aanpassing. Indirecte kapitaalversterking heeft maar beperkt effect en werkt vertraagd. Van de directe methoden ligt het uitgeven van schuldbrieven het meest voor de hand. Dit is effectief, behoeft geen aanpassing van de statuten van de coöperatie en doet de zeggenschap van de leden in de verzekeringsactiviteiten minder verwateren dan het uitgeven van nieuwe aandelen in de verzekeraar.

b. Risico's verminderen

De solvabiliteitsratio kan ook verbeterd worden door risico's te verminderen. De solvabiliteitseis neemt hierdoor af, waardoor de solvabiliteitsratio verbetert. Onderscheid wordt gemaakt naar het verminderen van marktrisico en verzekeringstechnischrisico. Deze risico's vertegenwoordigen samen het overgrote deel van de solvabiliteitseis. Om het marktrisico te verminderen, kunnen de beleggingen in vastgoed, in vastrentende waarden en in aandelen worden herbelegd in beleggingen met een lager risico zoals euro-staatsobligaties. Het valutarisico kan hiermee eveneens fors worden verlaagd en kan met valutatermijncontracten verder worden teruggebracht. Het verzekeringstechnisch risico kan verminderd worden door herverzekering uit te breiden of door het afstoten van bepaalde verzekeringsactiviteiten.

Het meest voor de hand liggend is het reduceren van marktrisico's. Hierbij blijft TVM zelf in control van haar kernactiviteit verzekeren. Deze maatregel is sneller en effectiever dan het afstoten van verzekeringstechnisch risico door herverzekering uit te breiden of portefeuilles af te stoten.

TVM heeft een aantal grenzen gedefinieerd voor de solvabiliteitsratio, waarbij bij overschrijding ('trigger event') acties worden ingezet om de solvabiliteitsratio te herstellen. Indien de solvabiliteitsratio zich boven de streefwaarde bevindt, zijn geen maatregelen nodig. Indien de solvabiliteitsratio onder de streefwaarde zakt, is indirecte kapitaalversterking vereist. Daalt de solvabiliteitsratio onder een volgende grens, dan is aanvullend vastgelegd dat het beleggingsprofiel wordt aangepast. Neemt de solvabiliteitsratio desondanks verder af, dan wordt de

herverzekering dermate uitgebreid dat de solvabiliteitsratio zich naar de streefwaarde begeeft. Directe kapitaalversterking is vereist indien de solvabiliteitsratio onder de wettelijke norm komt.

8. Herbeoordelen strategie en monitoring van de kapitaals- en voorzieningvereisten

Na het doorlopen van de voorgaande ORSA-stappen, herbeoordeelt het Risk Committee de strategie. Deze beoordeling wordt vastgelegd en aan de Raad van Bestuur voorgelegd. De Raad van Bestuur besluit tot het eventueel aanpassen van de strategie, die dient te worden goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

TVM dient continu te voldoen aan de kapitaalsvereisten alsmede de eisen voor de technische voorziening en dient dit te monitoren. De afdeling Risk Management rapporteert daartoe in de kwartaalrapportage over het risicoprofiel. Aan de hand van KRI's wordt bepaald of op dat moment wordt voldaan aan de kapitaalseisen en de aansluiting bij het risicoprofiel. Tevens wordt aangegeven of de Risk Management voorziet dat het risicoprofiel op korte termijn zal wijzigen. Daarnaast worden de twee belangrijkste bronnen van risico (markt- en verzekeringstechnisch), nauwlettend gevolgd in afzonderlijke rapportages.

Tenslotte wegen de Raad van Bestuur en het management bij besluiten in hun bedrijfsvoering af, of met een besluit een materieel risico wordt aangegaan. Als dit het geval is, beslist het Risk Committee of het ORSA-proces doorlopen dient te worden. Hiervoor heeft TVM het ad hoc-ORSA-proces ingericht. De afweging of met een besluit een materieel risico wordt aangegaan, wordt beoordeeld door Risk Management.

Significante en materiële risico's

TVM berekent de hoogte van haar risico's met behulp van het standaardmodel van Solvency II. TVM wil met een zeer hoge mate van zekerheid solvabel zijn en in de toekomst solvabel blijven, zodat intern wordt gestreefd naar een solvabiliteitsniveau van ten minste 175% van de SCR, gebaseerd op het standaardmodel. De risicocategorieën marktrisico en verzekeringstechnisch risico vormen samen met 95% de grootste componenten van de kapitaalseis SCR.

De wijze waarop deze risico's zijn meegenomen in de solvabiliteitsbehoefte is toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 79.

“Bij TVM zetten we de kracht van onze coöperatie ook in via dienstverlening. Naast het bestaande Preventie- en Risicobeheer en Verzuimmanagement bouwen we aan nieuwe diensten. Voorbeelden zijn juridische advisering en rechtsbijstand. Het doel is dat deze straks ook los van een verzekering kunnen worden afgenomen.”

BARRY OUDEJANS

manager diensten

A portrait of Annemarie Smid, a woman with short, reddish-brown hair and glasses, smiling. She is wearing a grey blazer over a dark top. The background is a blurred office setting with computer monitors. The image is framed by green and blue geometric shapes.

“TVM zet dit jaar in op een nog effectievere schadebehandeling in een nauwere samenwerking met de Frontoffice. Daarbij zal digitalisering van processen een grotere rol gaan spelen. Hierdoor kunnen we onze klanten sneller en beter van dienst zijn.”

ANNEMARIE SMID

schadebehandelaar binnenland

Corporate Governance

Corporate Governance gaat over besturen, beheersen, verantwoordelijkheid, zeggenschap en over verantwoording en toezicht. Integriteit en transparantie spelen hierbij een belangrijke rol. TVM heeft haar organisatie zodanig ingericht dat hieraan optimaal invulling wordt gegeven.

TVM verzekeringen N.V. maakt deel uit van de TVM groep. Hiervan staat Coöperatie TVM U.A. aan het hoofd. Nederlandse zakelijk verzekerden kunnen hiervan lid zijn. Via de Ledenraad hebben de leden inspraak in het beleid van TVM. De Ledenraad vormt een evenwichtige afspiegeling van het ledenbestand en vormt een klankbord voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen bij het ontwikkelen van de strategie en het beleid van TVM. De Ledenraad ziet toe op effectief bestuur en toezicht en verleent decharge voor het beleid van de Raad van Bestuur en het toezicht van de Raad van Commissarissen. Tevens verleent de Ledenraad goedkeuring aan de jaarrekening, benoemt een deel van de leden van de Raad van Bestuur en benoemt zij de externe accountant. Tot slot verleent de Ledenraad goedkeuring aan wijzigingen in de Statuten, wijzigingen in de profielschets van de Raad van Commissarissen en aan het kapitaalbeleid.

De Raad van Commissarissen ziet er op toe dat de uitvoering van het bestuursbeleid strookt met de strategie en vastgestelde en goedgekeurde beleidsplannen en beleidsuitgangspunten. De Raad van Commissarissen maakt afspraken met de Raad van Bestuur over de ijkpunten die door de Raad van Commissarissen worden gehanteerd. De Raad van Commissarissen toetst of de Raad van Bestuur bij haar beleidsvorming en de uitvoering van haar bestuurstaken oog houdt voor het belang van TVM in relatie tot haar (maatschappelijke) functie en een zorgvuldige en evenwichtige afweging heeft gemaakt van de belangen van allen die bij TVM betrokken zijn. Bij haar toezicht besteedt de Raad van Commissarissen bijzondere aandacht aan het risicobeheer van de verzekeraar en verleent zij goedkeuring aan de risk appetite, het kapitaal-, het beleggings-, het herverzekerings- en het beloningsbeleid. De Raad van Commissarissen ziet er door middel van daarvoor vastgesteld beloningsbeleid op toe dat is voldaan aan de eisen die gelden met betrekking tot beheerst beloningsbeleid. Er zijn twee commissies verbonden aan de Raad van Commissarissen: de Audit- en Risicocommissie en de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie. De Raad van Bestuur draagt eindverantwoordelijkheid voor de strategie van TVM en haar bedrijfsactiviteiten.

TVM onderschrijft met haar strategie de nieuwe Corporate Governance Code, zoals van toepassing vanaf 2017. TVM wil duurzaam handelen en richt zich daarom bij het uitoefenen van de taken op de cultuur en langetermijnwaardcreatie.

TVM doet dit door onderliggend aan haar strategie kansen en risico's in kaart te brengen en met behulp van risicomanagement haar risico's te beheersen en kansen te benutten. Dit alles binnen de door TVM gestelde kaders van risicobereidheid. TVM neemt hierin de belangen van alle stakeholders mee. De Raad van Commissarissen heeft een prominente rol in de totstandkoming van de langetermijnwaardcreatie, visie en strategie van TVM. De verantwoording van de uitgangspunten van de Corporate Governance Code zijn op de website gepubliceerd. De Corporate Governance Code bevat zowel principes als concrete bepalingen die de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen tegenover elkaar en tegenover de aandeelhoudersvergadering, in het geval van TVM de Ledenraad, de toezichthouders en de maatschappij in acht moeten nemen. De principes kunnen worden opgevat als moderne en inmiddels breed gedragen algemene opvattingen over goede corporate governance. TVM sluit zoveel mogelijk aan bij de best practice bepalingen. TVM wijkt op sommige bepalingen af van de Nederlandse Corporate Governance Code. Deze afwijkingen zijn gepubliceerd op de website van TVM.

In het kader van de Corporate Governance Code beschikt TVM over een diversiteitsbeleid voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. De doelstellingen van dit beleid zijn een evenwichtige verdeling van verschillende leeftijden, minimumbezetting in beide organen door 30% vrouw, een evenwichtige verdeling van expertise, beroepservaring en geschiktheid door kennis van de financiële sector, cultuur en maatschappelijke omgeving van de belangrijkste markten van TVM, kennis van transport- en vervoerssector en financiële en verzekeringstechnische kennis en deskundigheid op het gebied van ICT, technologische innovatie en nieuwe businessmodellen. Deze beleidsuitgangspunten worden toegepast op het moment dat er in-, door- of uitstroom is binnen de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen.

Het percentage vrouwen in zowel de Raad van Commissarissen als de Raad van Bestuur is 20%. Het streven blijft 30% conform beleid. Er is een evenwichtige verdeling bereikt in deskundigheid waarbij ook voorzien is in deskundigheid op het gebied van ICT en technologische innovatie. Voor een evenwichtige verdeling van verschillende leeftijden is een langere periode nodig.

Focus op klanttevredenheid en toegevoegde waarde

“Bij TVM willen we meer zijn dan een verzekeraar. We doen veel om onze klanten optimaal te bedienen, maar we streven vanzelfsprekend altijd naar beter. Om die reden hebben we een dienstencluster ingericht om onze klanten en transportgerelateerde bedrijven te ondersteunen in hun bedrijfsvoering.

In 2018 hebben we bij TVM onze dienstverlening uitgebreid met TVM assistance, onze eigen alarmcentrale. Met deze nieuwe service nemen we bij een calamiteit meteen alle zorgen uit handen van onze klanten. De hoge klantwaardering – een 8,7 – geeft aan dat hier in een behoefte wordt voorzien.

Onze leden zijn onze klanten. Voor hen is het belangrijk dat ze snel en eenvoudig met ons kunnen communiceren op de wijze en het moment dat het hen uitkomt; online, telefonisch of via persoonlijk contact. Digitaal waar het kan, persoonlijk indien gewenst. Toegankelijkheid en duidelijkheid zijn twee basisvoorwaarden voor een goede klantervaring. Dit jaar gaan we de dienstverlening richting onze klanten

nog verder uitbreiden. Zo gaan we op het gebied van preventie veel meer gebruik maken van data. Voorts werken we aan een digitale oplossing om snel en eenvoudig schade te melden, zowel voor vrachtauto, lading als verzuim. Dat combineren we met een overzichtelijk dashboard, waardoor onze klanten ook een goed inzicht krijgen in de status van al hun lopende dossiers. Tevens krijgen ze daarmee een helder beeld van hun eigen performance, ook ten opzichte van de andere transporteurs. Dat stelt ze in staat hun schadelast te beheersen en terug te dringen.

Een van de andere diensten die we komend jaar aanbieden is ORM, oftewel Operational Risk Management. Vanuit een volledige inventarisatie van de bedrijfsvoering en de daarmee samenhangende risico's willen we goede adviezen geven, zowel op het gebied van preventie als ook op het gebied van verzekeringen. In de toekomst is het voor alle transportgerelateerde bedrijven en organisaties mogelijk om bij TVM een dienst af te nemen zonder dat daar een verzekering aan gekoppeld is.”

“Dit jaar gaan we de dienstverlening richting onze klanten nog verder uitbreiden.”

WILMA TOERING
CCO

*"Bij TVM willen we
meer zijn dan een
verzekeraar."*

RIEKS STROEVE
COO

2

Jaarrekening 2018

TVM verzekeringen N.V., Hoogeveen

2.1 Balans per 31 december 2018 (voor winstbestemming)

Activa (in duizenden euro's)

	31 december 2018		31 december 2017	
	<i>noot</i>			
Beleggingen	1			
<i>Overige financiële beleggingen</i>				
Aandelen	291.326		321.278	
Obligaties	166.081		158.479	
Deposito's bij kredietinstellingen	-		10.002	
		457.407		489.759
Vorderingen	2			
Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	24.743		24.784	
Vordering uit herverzekering	268		212	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.408		452	
Overige vorderingen	720		3.131	
Afgeleide financiële instrumenten	1.117		124	
		28.256		28.703
Overige activa	3			
Materiële vaste activa	492		501	
Liquide middelen	11.284		9.047	
		11.776		9.548
Overlopende activa				
Lopende rente	-		35	
Overige overlopende activa	2.158		2.159	
		2.158		2.194
Totaal		499.597		530.204

Passiva (in duizenden euro's)

		31 december 2018	31 december 2017
	<i>noot</i>		
Eigen vermogen	4		
Geplaatst kapitaal		300	300
Agio reserve		68.143	68.143
Algemene reserve		137.672	142.351
Onverdeeld resultaat		<u>-7.599</u>	<u>-4.679</u>
		198.516	206.115
Technische voorzieningen	5		
<i>Voor niet verdiende premies en lopende risico's</i>			
Bruto		13.135	13.796
Herverzekeringsdeel		<u>-</u>	<u>-</u>
		<u>13.135</u>	<u>13.796</u>
<i>Voor te betalen schaden</i>			
Bruto		283.322	289.680
Herverzekeringsdeel		<u>-19.865</u>	<u>-16.608</u>
		<u>263.457</u>	<u>273.072</u>
		276.592	286.868
Schulden	6		
Schulden uit directe verzekering		3.917	3.442
Overige schulden		17.052	28.978
Afgeleide financiële instrumenten		<u>-</u>	<u>442</u>
		20.969	32.862
Overlopende passiva	7	<u>3.520</u>	<u>4.359</u>
Totaal		<u>499.597</u>	<u>530.204</u>

TVM verzekeringen N.V., Hoogeveen

2.2 Winst- en verliesrekening over 2018

Technische rekening schadeverzekering (in duizenden euro's)

		2018	2017
	<i>noot</i>		
Verdiende premies eigen rekening	8		
Premies			
Bruto		262.757	239.917
Uitgaande herverzekeringspremies		-5.888	-5.341
		256.869	234.576
Wijziging technische voorzieningen niet verdiende premies en lopende risico's			
Bruto		661	3.427
Aandeel herverzekeraars		-	-
		661	3.427
		257.530	238.003
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	9	4.689	5.440
Schaden eigen rekening	10		
Schaden			
Bruto		-216.441	-183.233
Aandeel herverzekeraars		907	1.163
		-215.534	-182.070
Wijziging voorziening voor te betalen schaden			
Bruto		6.358	-16.626
Aandeel herverzekeraars		3.257	1.671
		9.615	-14.955
		-205.919	-197.025
Wijziging overige technische voorziening eigen rekening		-	-
Bedrijfskosten	11		
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen		-37.196	-36.862
Provisies en opbrengst diensten		958	923
Administratiekostenvergoedingen		-15.743	-15.931
		-51.981	-51.870
Overige technische lasten eigen rekening	12	-5.548	-5.698
Resultaat technische rekening schadeverzekering	13	-1.229	-11.150

Niet-technische rekening (in duizenden euro's)

		2018	2017
	<i>noot</i>		
Resultaat technische rekening schadeverzekering		-1.229	-11.150
Opbrengst uit beleggingen	14		
Overige financiële beleggingen		8.189	9.474
Niet gerealiseerde winst op beleggingen		3.098	10.937
Gerealiseerde winst op beleggingen		<u>5.814</u>	<u>6.888</u>
		17.101	27.299
Beleggingslasten	14		
Beheerskosten		-35	84
Niet gerealiseerd verlies op beleggingen		-20.196	-14.473
Gerealiseerd verlies op beleggingen		<u>-3.094</u>	<u>-3.339</u>
		-23.325	-17.728
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening schadeverzekering		<u>-4.689</u>	<u>-5.440</u>
Resultaat voor belastingen		-12.142	-7.019
Belastingen met betrekking tot resultaat	15	<u>4.543</u>	<u>2.340</u>
Resultaat na belastingen		<u>-7.599</u>	<u>-4.679</u>

2.3 Kasstroomoverzicht (in duizenden euro's)

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat vóór directe beleggingsopbrengsten en belastingen	-15.827	-15.932
Aanpassingen voor:		
- Mutatie technische voorzieningen eigen rekening	-10.276	11.528
- Mutatie voorzieningen	-	-50
- Afschrijving (im)materiële vaste activa	137	121
- Waardemutatie beleggingen	14.957	3.245
- Mutatie schulden	-12.732	-1.769
- Mutatie vorderingen	483	-6.007
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	-22.768	-8.864
Ontvangen interest	4.338	4.996
Ontvangen dividend	3.870	4.615
Betaalde interest	-20	-55
Betaalde winstbelasting	40	-3.596
	8.228	5.960
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-15.030</u>	<u>-2.904</u>
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
Investerings en aankopen		
* overige financiële beleggingen	-103.312	-67.883
* materiële vaste activa	-128	-305
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen		
* overige financiële beleggingen	120.707	69.783
* materiële vaste activa	-	6
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	<u>17.267</u>	<u>1.601</u>
Mutatie liquide middelen	<u>2.237</u>	<u>-1.303</u>
Liquide middelen per 1 januari	9.047	10.350
Mutatie liquide middelen	2.237	-1.303
Liquide middelen per 31 december	<u>11.284</u>	<u>9.047</u>

Overzicht totaalresultaat (in duizenden euro's)

	2018	2017
Eigen vermogen per 1 januari	206.115	210.794
Resultaat na belastingen	-7.599	-4.679
Eigen vermogen per 31 december	<u>198.516</u>	<u>206.115</u>

2.4 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018

Algemeen

TVM verzekeringen N.V. is een vennootschap waarvan alle aandelen in bezit zijn van Coöperatie TVM U.A. (beiden gevestigd te Hoogeveen). Coöperatie TVM U.A. is een coöperatie waarbij het lidmaatschap open staat voor alle in Nederland gevestigde zakelijke verzekeringsnemers van TVM verzekeringen N.V. die direct of indirect (uitgezonderd volmachten) één of meerdere verzekeringsproducten van TVM verzekeringen N.V. afnemen. TVM verzekeringen N.V. is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 53388992.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen voor verzekeringsmaatschappijen, zoals opgenomen in Afdeling 15 van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Alle bedragen in de jaarrekening zijn in duizenden euro's vermeld, tenzij anders aangegeven. Waar nodig zijn rubriceringen, inclusief de ter vergelijking weergegeven cijfers, aangepast.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en haar deelnemingen, commissarissen, bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Alle transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden onder normale marktvoorwaarden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de actuele waarde van bepaalde beleggingen;
- (terugname op) bijzondere waardeverminderingen;
- voorziening op vorderingen;
- de waardering van verplichtingen voortvloeiend uit verzekeringscontracten;
- de bepaling van niet-technische voorzieningen.

Stelselwijziging

Met ingang van het verslagjaar 2018 voert TVM verzekeringen N.V. een stelselwijziging door ten aanzien van de technische voorzieningen.

De stelselwijziging wordt doorgevoerd om de volgende redenen:

- Door de stelselwijziging wordt de technische voorziening gewaardeerd op een benadering van actuele waarde. Hiermee wordt het inzicht in het eigen vermogen en het resultaat van TVM verbeterd. De Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving bieden in RJ 605 de mogelijkheid om voor de invulling van de actuele waarde de Solvency II grondslagen (zoals opgenomen in de Wft) te hanteren;
- Door de stelselwijziging verbetert de aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening en het eigen vermogen zoals dat bepaald wordt ten behoeve van het prudentieel toezicht. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wens voor aansluiting bij toezichtverslaggeving.

Conform Richtlijn 140 heeft de verwerking van deze stelselwijziging in de jaarrekening 2018 retrospectief plaatsgevonden. Hierbij is het cumulatieve effect van de stelselwijziging, zijnde het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorgaand boekjaar voor en na herrekening (rekening houdend met belastingeffecten), als rechtstreekse mutatie in het eigen vermogen per 1 januari 2017 verwerkt.

Daarnaast zijn de vergelijkende cijfers over het boekjaar 2017 herzien omwille van zowel de vergelijkbaarheid als op basis van de bepalingen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De verschillen met de oorspronkelijke cijfers en grondslagen zijn toegelicht.

Feitelijk betekent het aanpassen van de vergelijkende cijfers dat in de jaarrekening 2018 het retrospectieve effect van de stelselwijziging wordt verwerkt in het eigen vermogen per 1 januari 2017.

In de volgende tabel is de voor de in de stelselwijziging betrokken balansposten uiteengezet wat de oude en nieuwe waarderingsgrondslag is.

Balanspost	Nieuwe grondslagen	Oude grondslagen
Vorderingen uit directe verzekeringen op verzekeringnemers (Contractueel nog te factureren premies)	Actuele waarde als onderdeel van de technische voorzieningen	Geamortiseerde kostprijs
Technische voorzieningen, bestaand uit de onderdelen:		
Te betalen schade	Actuariële best estimate zonder diversificatie-effecten met discontering (indien duration>4)	Som van dossier- en ibnr-voorzieningen zonder discontering
Voorziening herverzekering	Actuariële best estimate, rekening houdend met het tegenpartijkredietrisico van herverzekeraars met discontering (indien duration>4)	Som van herverzekeringsdossier-voorzieningen zonder discontering
Risicomarge	Cost of capital methode (6%) met discontering (indien duration>4)	Impliciet in dossiervoorzieningen
Premievoorziening	Saldo van inkomende kasstromen (premie) en uitgaande kasstromen (schade, kosten) met discontering (indien duration>4) voor lopende contracten	Tijdsevenredig onverdiende premie inclusief contractueel nog te factureren premie zonder discontering
	Premietekortvoorziening voor toekomstige contracten indien verlieslatend, met discontering (indien duration>4)	Voorziening voor verlieslatende contracten
Premievoorziening herverzekering	Saldo van inkomende kasstromen (schade, kosten) en uitgaande kasstromen (premie) voor lopende contracten, met discontering (indien duration>4)	Niet opgenomen
	Premietekortvoorziening voor toekomstige contracten indien verlieslatend, met discontering (indien duration>4)	
Schadebehandelingskosten	Actuariële best estimate met discontering (indien duration>4)	Actuariële best estimate zonder discontering

Het netto resultaat 2017 voor stelselwijziging bedroeg € -2.875. Na stelselwijziging bedraagt dit € -4.679.

Het eigen vermogen voor stelselwijziging op 1 januari 2017 bedroeg € 152.647 en na stelselwijziging € 210.794.

Het positieve effect van de stelselwijziging op het eigen vermogen per 1 januari 2017 ter grootte van € 58.147 wordt als volgt gespecificeerd:

Eigen vermogen 1 januari 2017 voor stelselwijziging		152.647
Mutatie technische voorzieningen	67.385	
Mutatie vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	10.144	
	77.529	
Belastingeffect	-19.382	
Totaal		58.147
Eigen vermogen 1 januari 2017 na stelselwijziging		210.794

Het resultaat over het boekjaar 2018 is als gevolg van de effecten van de stelselwijziging met € 15.780 verhoogd.

De stand van het vermogen per 31 december 2018 is als gevolg van de stelselwijziging € 72.123 hoger

(31 december 2017 € 56.343).

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders wordt vermeld zijn activa en passiva gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde indien er geen sprake is van te amortiseren kosten en rente. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar TVM zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

In vreemde valuta luidende bedragen worden omgerekend tegen de koersen per balansdatum, waarbij valutaresultaten via de resultatenrekening worden verwerkt.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening van TVM zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: aandelen en obligaties, deposito's bij kredietinstellingen, vorderingen, schulden en overige overlopende activa en passiva.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking

van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Indien TVM financiële instrumenten heeft verworven of is aangegaan met het doel het instrument op korte termijn te verkopen, maken deze deel uit van de handelsportefeuille en worden deze na eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardewijzigingen in de winst- en verliesrekening.

Afgeleide financiële instrumenten

Alle contracten worden getoetst of de hierin besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten) separaat moeten worden gewaardeerd en verantwoord.

Ter afdekking van valutarisico's op in de beleggingen begrepen posities in vreemde valuta, wordt gebruik gemaakt van valutatermijncontracten. De contracten worden gewaardeerd tegen actuele waarde op basis van het verschil tussen de contante koers op rapporteringsdatum en de overeengekomen afrekenkoers op afwikkeldatum van het contract. De waarde per balansdatum wordt opgenomen onder de vorderingen of schulden. De mutatie in de reële waarde van het valutatermijncontract gedurende het boekjaar wordt verwerkt in de resultatenrekening.

Beleggingen (1)

Overige financiële beleggingen

Aandelen en Obligaties

Waardering geschiedt tegen de reële waarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum, of - bij ontbreken daarvan - tegen geschatte opbrengstwaarde. De in het verslagjaar gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten (inclusief resultaten op vreemde valuta) zijn in de resultatenrekening verwerkt.

Vorderingen en Deposito's bij kredietinstellingen

Vorderingen zijn bij eerste verwerking gewaardeerd tegen

de reële waarde, vervolgwaardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie verstrekte leningen en overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Vorderingen (2)

Vorderingen zijn bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vervolgwaardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Overige activa (3)

Materiële vaste activa

Overige bedrijfsmiddelen (ICT-middelen, inventarissen, e.d.) worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen, over een periode van 5 tot 10 jaar, tot de geschatte restwaarde.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Technische voorzieningen (5)

De Technische voorzieningen worden gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde is gebaseerd op de regels voor de bepaling van de technische voorzieningen ten behoeve van prudentieel toezicht zoals opgenomen in de Wft (Solvency II). Deze regels zijn als volgt toegepast.

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

Voor de voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's wordt het saldo bepaald van in- en uitgaande kasstromen. Deze wordt berekend door het niet-verdiende deel van de premie te vermenigvuldigen met de schade- en kostenratio's zoals deze per homogene risicogroep zijn vastgesteld.

Voor te betalen schade

De voorziening voor te betalen schade is gelijk aan de som van een beste schatting en een risicomarge. De voorziening voor te betalen schade is vastgesteld voor schadegebeurtenissen

die hebben plaatsgevonden, ongeacht of deze reeds zijn gemeld. De kasstroomprognoses voor de berekening van de voorziening voor te betalen schade omvatten uitkeringen en kosten die met deze gebeurtenissen samenhangen. Voor de bepaling van de beste schatting en risicomarge van de voorziening voor te betalen schade wordt een berekening op basis van schadedriehoeken gebruikt. Grote schades kunnen vanwege de daarmee samenhangende grote schadebetalingen een versturende invloed hebben op de projectie van de kasstromen. Deze worden daarom separaat geanalyseerd in de kasstroomprojectie. De verwachte betalingen voor grote schades worden ingeschat op basis van het individuele dossier. De beste schatting van de voorziening voor te betalen schade bevat ook toekomstige interne schadeafwikkelingskosten.

De voorziening voor schadeafwikkelingskosten is voor lopende schadegevallen met een lange uitloop bepaald met behulp van uitlooptriehoeken. Voor lopende schadegevallen met een korte uitloop is de voorziening berekend als een percentage van de schadevoorziening.

De risicomarge is bepaald op basis van de Cost of Capital-methode (CoC) met een CoC percentage van 6%. Voor de bepaling van de risicomarge is rekening gehouden met de Solvency II curve met toepassing van de Ultimate Forward Rate zonder volatiliteitsaanpassing.

Voor zover de duration minder dan 4 jaar bedraagt, vindt overeenkomstig de bepalingen van de Raad van de Jaarverslaggeving bij de vaststelling van de technische voorzieningen geen discontering plaats.

Actuariële review

De Actuariële functie (tweede lijn) beoordeelt onafhankelijk ten minste jaarlijks de betrouwbaarheid en toereikendheid van de technische voorzieningen en rapporteert hierover in het Actuariële functieverlag.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Nederlandse pensioenregelingen

De Raad van Bestuur en medewerkers in Nederland hebben een pensioenregeling die in de vorm van een verzekerde regeling is ondergebracht bij een pensioenverzekeraar. Deze pensioenregeling betreft een middelloonregeling met een deels voorwaardelijke en deels onvoorwaardelijke indexatie. Indexatie van de toegekende aanspraken en rechten is overeengekomen tot en met 2018.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum onder de overige schulden een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Buitenlandse pensioenregelingen

Pensioenregelingen die vergelijkbaar ingericht zijn en functioneren als waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, worden verwerkt en gewaardeerd conform Nederlandse pensioenregelingen.

Schulden (6 en 7)

Schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente-methode. De effectieve rente wordt direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Leasecontracten

TVM is leasecontracten aangegaan op basis van operational lease. Een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom zijn verbonden, liggen daardoor niet bij TVM. Verplichtingen uit hoofde van operational leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening gedurende de looptijd van het leasecontract.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de diensten zijn geleverd.

Verdiende premies eigen rekening (8)

Het bruto premie-inkomen bestaat uit de premies die door de polishouders zijn verschuldigd aan TVM verzekeringen N.V. voor afgesloten verzekeringscontracten en zijn inclusief kortingen/toeslagen en exclusief assurantiebelaastingen, polis- en administratiekosten en wettelijke bijdragen.

Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's

De premie voor verzekeringen wordt als opbrengst genomen gedurende de looptijd van het contract naar evenredigheid van de verstreken verzekeringstermijn rekening houdend met de schaderatio. De wijzigingen in de technische voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's wordt tevens onder het premie-inkomen verantwoord.

Toegerekende opbrengst uit beleggingen (9)

De beleggingen worden aangehouden ter afdekking van het eigen vermogen en de technische voorzieningen. De directe beleggingsopbrengsten zijn aan de technische en niet-technische rekening toegerekend op basis van de verhouding tussen het gemiddelde eigen vermogen en de gemiddelde technische voorzieningen. De indirecte beleggingsopbrengsten zijn volledig aan de niet-technische rekening toegerekend.

Schaden eigen rekening (10)

Claims uit hoofde van schadecontracten betreffen alle schadegevallen die zich gedurende het jaar voordoen, ongeacht of deze zijn gemeld, alsmede hiermee verband houdende schadebehandelingskosten, verminderd met de eventuele residuwaarde en andere verhaalde bedragen, en eventuele aanpassingen van uitstaande claims uit voorgaande jaren.

Schadebehandelingskosten omvatten gemaakte interne en externe kosten in verband met de onderhandeling over en afwikkeling van schadeclaims. Onder de interne kosten vallen alle directe kosten van de schadeafdeling en het deel van de algemene beheerskosten dat direct aan dit onderdeel kan worden toegerekend.

De schaden eigen rekening omvatten zowel de in het boekjaar betaalde bedragen verminderd met het aandeel van de verzekeraars als de wijziging in de voorziening voor te betalen schaden.

Bedrijfskosten (11)

De beloningen van het personeel worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de coöperatie. De beheerskosten worden grotendeels geadministreerd in Coöperatie TVM U.A. en worden op basis van het principe 'at arms length' doorbelast.

De acquisitiekosten, zijnde de administratiekosten-vergoedingen aan tussenpersonen, worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben en hebben een kortlopend karakter. De onder de bedrijfskosten verantwoorde provisies en de opbrengst diensten betreffen grotendeels de opbrengsten welke worden verkregen uit intermediaire activiteiten.

Opbrengst uit beleggingen en beleggingslasten (14)

De opbrengst uit beleggingen en beleggingslasten bestaan uit rentebaten uit vastrentende waarden, dividenduitkeringen op aandelen, beleggingskosten, gerealiseerde beleggingswinsten en -verliezen en waardeveranderingen van beleggingen. De waardeveranderingen en de gerealiseerde winsten en verliezen van beleggingen betreffen zowel aandelen als obligaties.

Belastingen met betrekking tot het resultaat (15)

De vennootschapsbelasting wordt berekend over het resultaat voor belastingen, waarbij rekening wordt gehouden met fiscaal niet belaste baten en fiscaal niet aftrekbare kosten. Verschillen met de acuut verschuldigde belastingen, welke het gevolg zijn van afwijkende fiscale waarderingen van tijdelijke aard, worden via de voorziening voor belastingen verantwoord.

De Nederlandse vennootschappen van de TVM groep maken onderdeel uit van een fiscale eenheid. De verrekening van een aandeel in de vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid door de moedermaatschappij Coöperatie TVM U.A. aan de afzonderlijke vennootschappen, welke onderdeel zijn van de fiscale eenheid, vindt plaats als waren deze vennootschappen zelfstandig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. Voor het kasmiddelenbegrip wordt aangesloten bij de liquide middelen.

Balans per 31 december 2018

Activa

Beleggingen (1)

Overige financiële beleggingen

De aandelen, gewaardeerd tegen reële waarde, zijn als volgt te onderscheiden:

	31 december 2018		31 december 2017	
	Balanswaarde	Verkrijgingsprijs	Balanswaarde	Verkrijgingsprijs
Aandelen				
Beleggingsinstellingen:				
- in aandelen	17.217	19.096	20.105	14.954
- in obligaties	246.026	228.117	278.165	262.617
- in vastgoed	28.083	28.189	23.008	20.189
	<u>291.326</u>	<u>275.402</u>	<u>321.278</u>	<u>297.760</u>

Van de totale beleggingen in aandelen is 100% (2017: 100%) gebaseerd op genoteerde marktprijzen per balansdatum.

De obligaties, gewaardeerd tegen de reële waarde, zijn als volgt nader te onderscheiden:

	31 december 2018		31 december 2017	
	Balanswaarde	Verkrijgingsprijs	Balanswaarde	Verkrijgingsprijs
Obligaties				
Staatsleningen Nederland	39.474	39.533	39.551	38.924
Staatsleningen Buitenland	123.701	128.333	115.962	117.450
Bank-, krediet-, verzekerings- wezen en diversen	2.906	3.004	2.966	3.004
	<u>166.081</u>	<u>170.870</u>	<u>158.479</u>	<u>159.378</u>

In de overige financiële beleggingen zijn effecten begrepen, waarvan de notering in een andere valuta is dan de presentatievaluta. Om het valutarisico op deze fondsen te verminderen, zijn valutatermijncontracten afgesloten met een looptijd van 3 maanden. Op balansdatum zijn de volgende valutatermijncontracten afgesloten:

Valuta	Omvang in vreemde valuta	Omvang in euro's
USD	84	74
GBP	6.870	7.690
CAD	17.230	11.452
AUD	17.660	11.410

De doelstelling van het afsluiten van valutatermijncontracten is om waardemutaties van de beleggingen, als gevolg van valutakoersen ten opzichte van de eurokoers, te verminderen. Gedurende het boekjaar 2018 is € 680 ten gunste van het resultaat gebracht. In 2017 was sprake van een bate van € 3.259.

Verloop financiële beleggingen

	Aandelen	Obligaties
Balanswaarde 1 januari 2018	321.278	158.479
Aankopen	47.666	55.646
Verkopen en lossingen	-67.623	-43.082
Herwaarderingen	-9.995	-4.962
Balanswaarde 31 december 2018	<u>291.326</u>	<u>166.081</u>

Vorderingen (2)

De vorderingen hebben een overwegend kortlopend karakter en er zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico aanwezig. Onder de afgeleide financiële instrumenten is € 1.117 (2017: € 124) opgenomen voor op balansdatum lopende valutatermijncontracten.

Overige activa (3)

Materiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de materiële vaste activa kunnen als volgt worden weergegeven:

	Informatieverwerkende apparatuur	Kantoorinventaris	Overige bedrijfsmiddelen	Totaal
Stand per 1 januari 2018				
Aanschaffingswaarde	157	381	582	1.120
Afschrijvingen	-107	-189	-323	-619
Boekwaarde 1 januari 2018	<u>50</u>	<u>192</u>	<u>259</u>	<u>501</u>
Mutaties 2018				
Investerings	27	2	99	128
Verkoop en buitengebruikstelling	-	-	-77	-77
Afschrijvingen	-19	-34	-84	-137
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	77	77
Boekwaarde 31 december 2018	<u>58</u>	<u>160</u>	<u>274</u>	<u>492</u>
Stand per 31 december 2018				
Aanschaffingswaarde	184	383	604	1.171
Afschrijvingen	-126	-223	-330	-679
Boekwaarde 31 december 2018	<u>58</u>	<u>160</u>	<u>274</u>	<u>492</u>

Liquide middelen

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de TVM verzekeringen N.V.

Passiva

Eigen vermogen (4)

Solvabiliteit

Met ingang van 1 januari 2016 is Solvency II van toepassing. Daarmee zijn de vereisten rond de vereiste solvabiliteitsmarge ingevolge het Besluit prudentiële regels Wft komen te vervallen en vindt een beoordeling op basis van de SCR plaats. Per 31 december 2018 bedraagt de Solvency Capital Requirement (SCR) € 123 mln. (ultimo 2017: € 118 mln.). Op basis van risicoanalyse hanteert TVM intern een SCR-norm van tenminste 175% (€ 215 mln.). Ultimo 2018 bedraagt de SCR-ratio 179%, bij een Eigen Vermogen op de Solvency II-balans van € 219 mln. (ultimo 2017: € 218 mln.).

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 500.000, verdeeld in 500 gewone aandelen van € 1.000. Hiervan zijn 300 aandelen geplaatst en volgestort. Evenals voorgaand boekjaar hebben zich gedurende het boekjaar geen mutaties voorgedaan in het geplaatst en/of gestorte kapitaal.

Agio reserve

Gedurende het boekjaar hebben zich geen mutaties voorgedaan in de agio reserve, noch in het voorgaand boekjaar.

Algemene reserve

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

	2018	2017
Stand per 1 januari voor stelselwijziging		73.122
Stelselwijziging		58.147
Stand per 1 januari na stelselwijziging	142.351	131.269
Resultaat voorgaand boekjaar	<u>-4.679</u>	<u>11.082</u>
Stand per 31 december	<u>137.672</u>	<u>142.351</u>

Onverdeeld resultaat

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

	2018	2017
Stand per 1 januari	-4.679	11.082
Resultaat boekjaar	-7.599	-4.679
Resultaatverdeling voorgaand boekjaar	<u>4.679</u>	<u>-11.082</u>
Stand per 31 december	<u>-7.599</u>	<u>-4.679</u>

Resultaatbestemming

Conform het besluit van de Algemene Vergadering is het resultaat 2017 in mindering gebracht op de algemene reserve.

De Raad van Bestuur stelt aan de Algemene Vergadering voor om het resultaat over 2018 geheel in mindering te brengen op de algemene reserve. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de balans en de 'Own Funds' overeenkomstig de Solvency II richtlijnen luidt als volgt:

	2018	2017
Eigen vermogen volgens balans	<u>198.516</u>	<u>206.115</u>
Herwaarderingen van statutair naar Solvency II:		
Technische voorzieningen	27.914	16.079
Voorwaardelijke verplichtingen (N.H.T.)	-	-701
Subtotaal Herwaarderingen	<u>27.914</u>	<u>15.378</u>
Uitgestelde belastingverplichtingen over Herwaarderingen	<u>-6.979</u>	<u>-3.844</u>
Totaal mutatie door Herwaarderingen	<u>20.935</u>	<u>11.534</u>
Own Funds onder Solvency II	<u><u>219.451</u></u>	<u><u>217.649</u></u>

De herwaardering van statutair naar Solvency II kan als volgt worden toegelicht:

De herwaardering van de Technische voorzieningen komt voort uit het verschil tussen de waardering van de technische voorzieningen volgens de jaarrekening 2018 en de 'best estimate' op basis van Solvency II richtlijnen. Over alle aanpassingen naar de Solvency II waardering worden latente belastingen berekend. Gezien de korte looptijd van deze verschillen wordt het huidige nominale tarief van 25% gehanteerd. Verschillen ten opzichte van de Solvency II-grondslagen betreffen dat onder RJ het niet toegestaan is te disconteren bij een duration korter dan vier jaar en een premievoorziening alleen wordt gevormd voor contracten die verlieslatend zijn, waarbij onder Solvency II tevens toekomstige winsten worden meegenomen. Het verschil in waardering van de technische voorziening wordt met name verklaard door dit laatste punt. De N.H.T. wordt niet langer als een verplichting in de Own Funds opgenomen, gezien het karakter van deze post. Een en ander overeenkomstig wat in de branch gebruikelijk is.

De opbouw van de SCR bestaat uit de volgende componenten:

	2018	2017
Marktrisico	32.995	40.614
Tegenpartij(krediet)risico	7.371	8.681
Verzekeringstechnisch risico Zorg	7.511	7.817
Verzekeringstechnisch risico Schade	<u>135.924</u>	<u>126.045</u>
BSCR (voor diversificatie)	<u><u>183.801</u></u>	<u><u>183.157</u></u>
BSCR (gediversificeerd)	152.290	147.295
Operationeel risico	<u>8.147</u>	<u>7.826</u>
	160.437	155.121
Dempend effect van belastingen	<u>-37.613</u>	<u>-37.285</u>
SCR	<u><u>122.824</u></u>	<u><u>117.836</u></u>

Voor een nadere toelichting op de opbouw van de (componenten van) de SCR wordt verwezen naar de Risicoparagraaf.

Technische voorzieningen (5)

Verloop technische voorzieningen

	2018		2017	
	Premie	Schade	Premie	Schade
Stand per 1 januari voor stelselwijziging			27.917	335.096
Per 1 januari contractueel nog te factureren premie			-10.144	-
			17.773	335.096
Stelselwijziging			-550	-76.979
Stand per 1 januari na stelselwijziging	13.796	273.072	17.223	258.117
Mutatie	-661	-9.615	-3.427	14.955
Stand per 31 december	<u>13.135</u>	<u>263.457</u>	<u>13.796</u>	<u>273.072</u>

Schulden (6)

De onder de kortlopende schulden opgenomen rekening courantpositie met Coöperatie TVM U.A. bedraagt € 13.620 (2017: € 4.112). Voorts is onder de overige schulden € 3.097 (2017: € 3.496) aan overige belastingen en premies sociale verzekering opgenomen. Daarnaast is onder de afgeleide financiële instrumenten € 0 (2017 € 442) opgenomen voor op balansdatum lopende valutatermijncontracten.

Overlopende passiva (7)

De overlopende passiva zijn als volgt samengesteld.

	31 december 2018	31 december 2017
Vooruitontvangen premie	877	965
Overige vooruitontvangen posten	2.643	3.394
	<u>3.520</u>	<u>4.359</u>

Risicoparagraaf

TVM berekent de hoogte van haar risico's met behulp van het standaardmodel van Solvency II. Het eigen vermogen op Solvency II-grondslagen overstijgt ruimschoots de vereiste solvabiliteitsratio. Nadat het diversificatie-effect is bepaald en is gecorrigeerd voor latente belastingen, bedraagt de SCR € 123 mln. per 31-12-2018. Het eigen vermogen op Solvency II-grondslagen bedraagt € 219 mln. zodat de solvabiliteitsratio op 179% uitkomt.

Intern wordt op groepsniveau gestreefd naar tenminste een solvabiliteitsniveau van 200% van de SCR en voor de verzekeraar 175%.

TVM wil met een zeer hoge mate van zekerheid solvabel zijn en in de toekomst solvabel blijven. TVM heeft echter een relatief beperkte omvang qua premievolume, een coöperatieve structuur, afhankelijkheid van een nichemarkt (transportsector) en regio (Benelux, Duitsland), een focus op een beperkt aantal branches (motorrijtuigen, transport) en een relatief grote afhankelijkheid van een beperkt aantal grote klanten. TVM voelt zich daarom comfortabeler bij het aanhouden van een ruime marge boven de solvabiliteitsratio SCR.

Hierbij vergelijkt TVM zich met andere Nederlandse verzekeraars in de markt. De streefwaarde voor de solvabiliteit is zo gekozen dat TVM hiermee (op groepsniveau) positief afsteekt ten opzichte van haar concurrenten, rekening houdend met haar eigen relatief hoge risicoprofiel.

Voor de entiteit TVM verzekeringen wordt een lager niveau gehanteerd. De coöperatie staat garant voor de verzekeringsentiteit.

Voor het feitelijke risicoprofiel van de verzekeraar is daarom het risicoprofiel van TVM als geheel bepalend. TVM kiest als streefwaarde voor TVM verzekeringen N.V. daarom een niveau dat zij als marktconform ziet. De verhouding tussen marktrisico's en niet-marktrisico's is gewijzigd ten opzichte van 31-12-2017. Het marktrisico is met € 7,6 mln. afgenomen, terwijl de overige risico's zijn toegenomen met € 8,6 mln. (voor diversificatie). Dit laatste wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het premie- en reserverisico is toegenomen als gevolg van portefeuillegroei. De afname van het marktrisico wordt met name veroorzaakt door een lager rente- en spreadrisico. De vastgestelde kortere looptijd van verplichtingen draagt hieraan bij. Ook de lagere beurskoersen per 31-12-2018 doen het marktrisico lager uitkomen.

Per saldo is de SCR gestegen van € 118 mln. naar € 123 mln. Het eigen vermogen per 31-12-2018 is hoger uitgekomen dan dat per 31-12-2017 (€ 1,8 mln.), per saldo is het solvabiliteitskapitaalsbeslag als percentage van het eigen vermogen 6 procentpunt gedaald (van 185% naar 179%).

De risicocategorieën marktrisico en het verzekeringstechnisch risico vormen samen met 96% de grootste componenten van de bruto SCR. De volgende risicocategorieën worden in het standaardmodel onderscheiden:

Verzekeringstechnisch risico

De verzekeringsportefeuille bestaat hoofdzakelijk uit schade- en verzekeringsproducten in eigen beheer en is primair gericht op de logistieke sector, de binnenvaart en automotive. De samenstelling van de verzekeringsportefeuille is een afspiegeling van de opbouw en samenstelling van ondernemingen in het beroepsgoederenvervoer over de weg en het water. Het verzekeringstechnisch risico bedraagt € 143 mln. per 31-12-2018 (voor diversificatie met het markt-, tegenpartij-, en verzekeringstechnisch risico) op grond van het standaardmodel en bestaat uit het premie-, reserve-, catastrofe- en vervalrisico.

Premierisico

Het premierisico komt voort uit het risico dat voor de komende periode de ontvangen premies ontoereikend zijn om verwachte schaden te kunnen uitkeren. Dit risico wordt beperkt door strikte procedures op het gebied van acceptatie en door schadebeheersing. Bij een toename van de verdiende premie met 10% stijgt de SCR voor verzekeringstechnisch risico met 6% en neemt de solvabiliteitsratio af tot 167%. Hierbij is verondersteld dat het premievolume en daarmee het premierisico voor alle producten in gelijke mate is toegenomen bij gelijkblijvend eigen vermogen.

Reserverisico

Het reserverisico komt voort uit het risico dat de aangehouden reserves ontoereikend zijn bij het afwikkelen van de betreffende schaden. TVM heeft een jarenlange consistent beleid van schadebehandeling waardoor het risico wordt beheerst. Bij een toename van de technische voorzieningen met 10% stijgt de SCR voor verzekeringstechnisch risico met 4% en neemt de solvabiliteitsratio af tot 172%. Hierbij is verondersteld dat de technische voorzieningen en daarmee het reserverisico voor alle producten in gelijke mate is toegenomen. Het eigen vermogen is hierbij gelijk verondersteld om het inzicht te geven in de gevoeligheid voor dit deelrisico.

Catastroferisico

Het catastroferisico komt voort uit het risico dat zich zeer grote schaden kunnen voordoen. TVM beheerst dit risico met herverzekeringen. Dit is vastgelegd in het herverzekeringsbeleid dat jaarlijks wordt geëvalueerd. Herverzekeringen worden op basis van Excess of Loss-contracten ondergebracht bij vooraanstaande herverzekeraars met een goede kredietwaardigheid.

Er bestaat een evenwichtige spreiding over de verschillende herverzekeraars. In beginsel worden langdurige relaties met herverzekeraars onderhouden. Door herverzekering brengt TVM het verzekeringstechnisch risico terug met 9%. Zonder herverzekering zou de SCR-ratio uitkomen op 162% bij gelijkblijvend eigen vermogen.

Vervalrisico

Het vervalrisico komt voort uit het risico dat polishouders hun verzekeringscontracten beëindigen voor de vervaldatum. Voor schadeverzekeringen is dit risico beperkt.

Marktrisico

TVM heeft voor het beheer van haar beleggingsportefeuille een fiduciaire overeenkomst afgesloten met een professionele investment manager, NN Investment Partners. Deze rapporteert en doet voorstellen aan de Beleggingscommissie die bestaat uit de CEO (de heer mr. A.P.J.C. Bos), de CFRO (de heer D.J. Klein Essink RA) en een externe deskundige (de heer prof. dr. J.J. van Duijn). De heer Van Duijn heeft als beleggingsdeskundige een jarenlange ervaring bij onder andere Robeco.

De Beleggingscommissie vergadert vijfmaal per jaar. Daarnaast is frequent telefonisch contact tussen de commissieleden. De Beleggingscommissie heeft als belangrijkste taak zorg te dragen voor het uitvoeren van het vastgestelde beleggingsbeleid. Dit wordt gerealiseerd door op basis van een Asset Liability Management-analyse (ALM) en een Strategische Asset Allocatie een optimale verdeling van de beleggingsportefeuille vast te stellen. Hierbij wordt het risico van de beleggingen afgestemd op de verplichtingen die TVM draagt, uitgaande van de risicobereidheid en het beschikbaar gestelde risicobudget. De ALM-analyse neemt de afstemming van de kasstromen uit beleggingen op de kasstromen uit verzekeringscontracten in ogenschouw. Het resulterende renterisico is onderdeel van het marktrisicobudget en wordt periodiek gemonitord. Valutarisico's worden grotendeels afgedekt door middel van termijncontracten. Met het oog op het concentratierisico spreidt TVM de beleggingen.

Voor de obligatieportefeuille zijn criteria vastgelegd ten aanzien van de rating en het relatieve gewicht in de portefeuille. TVM maakt bij deze criteria onderscheid naar staatsobligaties en bedrijfsobligaties en naar EU- en niet-EU-landen. Uitgangspunt in de samenstelling van de aandelenportefeuille is een evenwichtige verdeling tussen enerzijds de diverse sectoren en anderzijds de diverse geografische gebieden. Ten aanzien van deposito's wordt het concentratierisico bij Nederlandse systeembanken, of banken waarvan de Nederlandse Staat aandeelhouder is, geaccepteerd.

TVM werkt met een Gedragscode Beleggingen. Deze maakt deel uit van de Gedragscode Integriteit. Het onderwerp beleggingen, als onderdeel van de kwartaalrapportage, is een vast agendapunt tijdens vergaderingen met de Raad van Commissarissen. In de vergadering van 3 december 2018 heeft de Raad van Commissarissen het door de Raad van Bestuur voorgestelde beleggingsbeleid voor 2019 goedgekeurd. Voor TVM vormen het aandelen-, rente- en spreadrisico de belangrijkste componenten van het marktrisico en bedragen respectievelijk 29%, 23% en 27% daarvan. Een toename van 10% van de belegde waarde in aandelen doet het marktrisico 4% stijgen wanneer de belegging een herbelegging vormt uit een risicovrije categorie. De SCR-ratio neemt dan beperkt af tot 178% bij gelijk verondersteld eigen vermogen. Het valutarisico bedraagt circa 20% van het marktrisico. TVM wenst de substantiële valutarisico's af te dekken en doet dit door voor alle onderdelen van de portefeuille deze substantiële valutarisico's voor 70% met valutaforwards af te dekken. De grootste valutaexposures zijn die aan de Amerikaanse, Australische en Canadese dollars en het Britse pond. Het renterisico beheerst TVM door het afstemmen van rentegevoeligheid van activa en passiva en het spreadrisico door het hanteren van richtlijnen in het beleggingsbeleid voor ratings. Het concentratierisico is zeer beperkt.

Tegenpartijkredietrisico

Van tegenpartijkredietrisico is sprake als verliezen kunnen worden geleden die worden veroorzaakt door betalingsonmacht van debiteuren of van derden, met name uit hoofde van beleggingen en vorderingen. TVM handelt met derden die over een goede kredietwaardigheid beschikken. De herverzekeraars waar TVM verzekeringsverplichtingen in herverzekering heeft, dienen minimaal over een "S&P A-" -rating te beschikken. Het kredietrisico dat verbonden is aan beleggingsactiviteiten, herverzekeraars, tussenpersonen, gevolmachtigden en polishouders wordt bewaakt op basis van algemene en specifieke risicolimieten. Het tegenpartijkredietrisico maakt circa 4% uit van de kapitaalrekening voor TVM zodat deze relatief ongevoelig is voor mutaties hierin.

Liquiditeitsrisico

Dagelijks worden de saldi van alle bankrekeningen van TVM en dochtermaatschappijen gemonitord. Aan het saldo van de bankrekeningen worden de intradagmutaties toegevoegd. Er wordt rekening gehouden met de verwachte ontvangsten op korte en lange termijn, waaronder die van debiteuren. Ook wordt rekening gehouden met de verwachte uitgaven op korte en lange termijn zoals schadebetalingen, belastingen, uitgaande herverzekeringen en kosten. TVM houdt een afdoende liquiditeitsbuffer aan en beschikt daartoe over zakelijke spaarrekeningen met alle vrijheid om over het geld

te beschikken. Met deze liquiditeitsbuffer kan TVM snel acteren op liquiditeitsoverschotten en -tekorten. TVM maakt voor haar cashmanagement gebruik van specifieke software. Het liquiditeitsrisico is geen onderdeel van het standaardmodel en niet gekwantificeerd.

Operationeel risico

Binnen het operationeel risico hebben ICT, business continuïteit, compliance, productontwikkeling en het reputatierisico speciale aandacht. TVM kwantificeert het operationeel risico volgens de aannames van het standaardmodel, wat uitkomt op 3% van de technische voorzieningen.

ICT

TVM beoogt met het informatiebeveiligingsbeleid de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatie en de informatievoorziening te waarborgen en de eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten tot een acceptabel, vooraf bepaald, niveau te beperken. Beveiliging van geautomatiseerde systemen en diensten vraagt bijzondere aandacht, zeker vanwege de toenemende externe data-uitwisseling, bijvoorbeeld via Mijn TVM en internet. Daarom worden periodiek testen uitgevoerd om de beveiligings- en continuïteitsmaatregelen te toetsen. TVM heeft intern de hoofdsystemen dubbel ingericht en op een uitwijklocatie alle, voor de continuïteit noodzakelijke, ICT-componenten nogmaals uitgevoerd.

Business continuïteit

Naar aanleiding van de continuïteitstesten in 2016 is een intensief verbeterprogramma voor de IT-infrastructuur opgezet dat in een aantal stappen TVM klaar maakt voor de toekomst, waarin IT een steeds belangrijkere rol zal spelen. De eerste verbeteringen zijn in 2017 doorgevoerd (vernieuwing storage) en in 2018 zijn vervolgstappen in dit verbeterprogramma gezet (vernieuwing compute), vernieuwing draadloos en bedraad netwerk). Als laatste stap zal in Q1 2019 een verhuizing van het datacenter plaatsvinden.

Naar aanleiding van deze wijzigingen wordt ook het businesscontinuïteitsplan continu aangepast en er wordt tijdens deze grote wijzigingen ook uitgebreid getest om de beschikbaarheid van de systemen te waarborgen, binnen de gestelde risk appetite. Dit geldt ook voor daar waar we werken met externe leveranciers die systemen voor ons beheren. Ook daar zijn passende afspraken gemaakt over de te leveren continuïteit en beschikbaarheid die TVM nodig heeft voor de dienstverlening naar haar klanten.

Compliance

Om de naleving van wet- en regelgeving en het werken volgens eigen normen en regels te bevorderen, heeft de

Raad van Bestuur een compliancefunctie ingericht. De compliancefunctie is onafhankelijk en gericht op bewaking van en het bevorderen van de naleving van regels die verband houden met de integriteit van TVM. TVM besteedt continu aandacht aan de compliance awareness onder al haar medewerkers en het management.

Productontwikkeling

TVM heeft een productontwikkeling-, review- en goedkeuringsproces (PARP) ingericht waarbij een van de onderdelen een risicoanalyse van het product betreft. Met het PARP waarborgt TVM dat de aangeboden producten het belang van de verzekerden dienen. In het PARP hebben diverse functies een rol, zodat het product vanuit verschillende invalshoeken wordt gezien en aan de klantbehoefte wordt gerelateerd. Deze functies zijn gepositioneerd binnen Dienst-en Productontwikkeling, Risk Management, de Actuariële functie, Compliance, Juridische Zaken, Business Analytics, Verkoop, Acceptatie, Schadebehandeling, ICT en Financiën. Niet alleen wordt hiermee het klantbelang geborgd, ook het risicoprofiel van TVM wordt met de PARP-procedure bewaakt.

Reputatierisico

TVM vindt haar reputatie belangrijk, zeker gezien de coöperatieve structuur. Belangrijke reputatierisico's zijn imagobeschadiging van het merk en reputatieschade van bestuurders en commissarissen. Daarnaast is het openbaar raken van klantgegevens door een systeemfout of door menselijk handelen een risico voor de reputatie. Tevens is het niet-integer handelen van medewerkers een reputatierisico. De afdeling Corporate en Interne Communicatie is verantwoordelijk voor de communicatie met externe stakeholders.

Dempend effect van belastingen

TVM houdt bij het bepalen van de kapitaaleis rekening met het dempend effect van belastingen. Door de combinatie van verrekening van belasting over gerealiseerde winsten en de bestaande belastinglatentie als gevolg van herwaarderingen, zal de schok voor TVM gedempt worden. De belastingpositie is berekend op basis van het huidige regime rekening houdend met de toekomstige tariefswijzigingen.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij van Terrorismeschaden N.V. (NHT)

Op 1 juli 2003 is na overleg tussen verzekeraars, de overheid en de Pensioen- en Verzekeringskamer inzake het terrorismeverzekeringsprobleem de NHT, de zogenaamde terrorismepool, van start gegaan. De terrorismepool waarin verzekeraars, herverzekeraars en de overheid deelnemen maakt het mogelijk om op een verantwoorde wijze dekking te blijven bieden voor terrorismerisico's. Voor verzekeraars is het risico gemaximeerd tot € 200 miljoen. TVM neemt deel aan de NHT en staat vanaf 1 januari 2018 garant voor haar aandeel (het obligo) in de 1e layer (zijnde € 67 miljoen) tot maximaal € 711.

Fiscale eenheid

TVM verzekeringen N.V. maakt deel uit van de fiscale eenheid Coöperatie TVM U.A. en is op grond daarvan hoofdelijk aansprakelijk voor alle fiscale verplichtingen binnen de fiscale eenheid waarvan Coöperatie TVM U.A. het hoofd is, waarbij alle (latente) belastingen worden verantwoord bij het groepshoofd.

Verplichtingen uit hoofde van inkoopcontracten

Uit hoofde van ICT-contracten op het gebied van onderhoud en licenties zijn op naam van TVM verzekeringen N.V. in totaal verplichtingen aangegaan voor € 119 (2017: € 130), hiervan heeft € 60 betrekking op 2019 (2018: € 52). De verplichting met een looptijd tussen 1 en 5 jaar bedraagt € 59 (ultimo 2017: € 78).

Verplichtingen uit hoofde van bankgaranties

In verband met afgegeven bankgaranties bestaat een verplichting van € 269.

Onderpand voor valutatermijncontracten

Afhankelijk van de waarde van de valutatermijncontracten dient de vennootschap een collateral aan te houden, dan wel te ontvangen. Ultimo 2018 is een collateral ontvangen van € 947 (in 2017 is een collateral verstrekt van € 247).

Winst- en verliesrekening over 2018

Bruto premies (8)

Geografische spreiding bruto premies

	2018	2017
Nederland	166.561	159.114
België	60.637	52.841
Overige Europese landen	36.220	31.389
	<u>263.418</u>	<u>243.344</u>

De bruto premies betreffen hoofdzakelijk premies uit directe verzekering.

Schaden eigen rekening (10)

Afloopstatistieken

Van het totaal van de afloopstatistiek is de voorziening schaden ultimo boekjaar aan te sluiten met het saldo van de ultimo standen van de technische voorziening voor te betalen schade en technische voorziening voor aandeel herverzekeraar in de balans. De betaalde schade in het boekjaar zoals opgenomen in de afloopstatistiek is aan te sluiten met de schaden eigen rekening in het brancheoverzicht.

De schaden eigen rekening bevatten de volgende uitloopresultaten:

Totaal van alle branches

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2015	75.397	15.750	47.536	-12.111	-12.111
2015	25.457	8.251	16.655	-551	-551
2016	48.572	15.859	23.670	-9.043	-9.043
2017	97.211	56.684	43.462	2.935	2.935
2018	-	96.992	103.525	-	200.517
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	12.914	-	13.788	874	874
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	13.521	-	14.821	1.300	1.300
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	21.998	-	-	21.998
Totaal	<u>273.072</u>	<u>215.534</u>	<u>263.457</u>	<u>-16.596</u>	<u>205.919</u>

Motorrijtuigen

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2015	67.874	13.431	43.521	-10.922	-10.922
2015	22.549	7.474	14.940	-135	-135
2016	35.085	9.113	18.577	-7.395	-7.395
2017	74.504	40.005	35.948	1.449	1.449
2018	-	78.083	80.310	-	158.393
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	10.485	-	11.169	684	684
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	11.250	-	12.340	1.090	1.090
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	17.304	-	-	17.304
Totaal	<u>221.747</u>	<u>165.410</u>	<u>216.805</u>	<u>-15.229</u>	<u>160.468</u>

Scheepvaart

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2015	108	1.177	-1.043	26	26
2015	863	327	326	-210	-210
2016	2.274	591	488	-1.195	-1.195
2017	5.427	3.636	1.317	-474	-474
2018	-	6.871	5.786	-	12.657
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	425	-	425	-	-
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	571	-	571	-	-
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	768	-	-	768
Totaal	<u>9.668</u>	<u>13.370</u>	<u>7.870</u>	<u>-1.853</u>	<u>11.572</u>

Transport

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2015	1.411	-83	65	-1.429	-1.429
2015	594	149	97	-348	-348
2016	1.097	428	526	-143	-143
2017	4.694	3.046	366	-1.282	-1.282
2018	-	3.067	4.702	-	7.769
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	522	-	527	5	5
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	500	-	500	-	-
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	1.107	-	-	1.107
Totaal	<u>8.818</u>	<u>7.714</u>	<u>6.783</u>	<u>-3.197</u>	<u>5.679</u>

Ongevallen

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2015	2.020	90	1.830	-100	-100
2015	608	60	440	-108	-108
2016	1.570	981	302	-287	-287
2017	7.652	6.830	1.922	1.100	1.100
2018	-	4.809	8.668	-	13.477
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	362	-	385	23	23
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	510	-	410	-100	-100
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	1.563	-	-	1563
Totaal	<u>12.722</u>	<u>14.333</u>	<u>13.957</u>	<u>528</u>	<u>15.568</u>

Overige branches

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2015	3.984	1.135	3.163	314	314
2015	843	241	852	250	250
2016	8.546	4.746	3.777	-23	-23
2017	4.934	3.167	3.909	2.142	2.142
2018	-	4.162	4.059	-	8.221
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	1.120	-	1.282	162	162
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	690	-	1.000	310	310
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	1.256	-	-	1.256
Totaal	<u>20.117</u>	<u>14.707</u>	<u>18.042</u>	<u>3.155</u>	<u>12.632</u>

Bedrijfskosten (11)

	2018	2017
Eigen beheerskosten	757	5.890
Doorbelast beheerskosten	57.119	47.809
	57.876	53.699
Toegerekend aan schadelast	-20.680	-16.837
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen	<u>37.196</u>	<u>36.862</u>

De doorbelaste beheerskosten bestaan uit personeelskosten, huisvestingskosten, ICT-kosten en overige beheerskosten die door andere groepsmaatschappijen aan TVM verzekeringen N.V. worden doorbelast.

Dienstverbanden met werknemers in Nederland worden gehouden door Coöperatie TVM U.A. Voor 2018 wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening in de jaarrekening van de Coöperatie TVM U.A. Ook voor de bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening in de jaarrekening van de Coöperatie TVM U.A.

Werknemers van de Belgische vestiging zijn in dienst bij TVM verzekeringen N.V.

De gegevens met betrekking tot deze personeelsleden zijn hieronder weergegeven.

	2018	2017
Salarissen	3.063	2.745
Sociale lasten	775	750
Pensioenlasten	560	607
	<u>4.398</u>	<u>4.102</u>

Voor de informatie over de omvang en samenstelling van de honoraria per categorie van de accountantskosten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening in de jaarrekening van Coöperatie TVM U.A.

Aantal personeelsleden

In 2018 waren gemiddeld 52 (2017: 50) medewerkers (fte) medewerkers in België in dienst bij TVM verzekeringen N.V.

Overige technische lasten eigen rekening (12)

Als overige technische lasten eigen rekening zijn voornamelijk de kosten verwerkt van het programma TVM kompas, een donatie aan de TVM foundation, dotaties aan voorzieningen en diversen, waarop overige incidentele baten zijn gecorrigeerd.

Belastingen (15)

Het gemiddelde effectieve belastingtarief over 2018 bedraagt 37,4% (2017: 33,3 %). De afwijking ten opzichte van het nominale belastingtarief wordt enerzijds veroorzaakt door fiscale correcties voorgaande jaren en anderzijds door het hogere nominale vennootschapsbelastingtarief in België.

TVM verzekeringen N.V., Hoogeveen

Brancheoverzicht (13)

De specificatie van verzekeringsactiviteiten luidt als volgt:

	Motor- rijtuigen	Transport	Scheepvaart	Ongevallen	Overige branches	Totaal
Jaar 2018						
Geboekte premies	<u>197.756</u>	<u>17.153</u>	<u>15.796</u>	<u>15.377</u>	<u>16.675</u>	<u>262.757</u>
Verdiende premies eigen rekening						
- Bruto	198.226	17.268	15.297	15.755	16.872	263.418
- Aandeel herverzekeraars	<u>-3.713</u>	<u>-513</u>	<u>-998</u>	<u>-179</u>	<u>-485</u>	<u>-5.888</u>
	194.513	16.755	14.299	15.576	16.387	257.530
Schaden eigen rekening						
- Bruto	-162.845	-5.587	-13.104	-15.568	-12.979	-210.083
- Aandeel herverzekeraars	<u>2.377</u>	<u>-92</u>	<u>1.532</u>	<u>-</u>	<u>347</u>	<u>4.164</u>
	<u>-160.468</u>	<u>-5.679</u>	<u>-11.572</u>	<u>-15.568</u>	<u>-12.632</u>	<u>-205.919</u>
Verzekeringstechnisch resultaat	34.045	11.076	2.727	8	3.755	51.611
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	3.932	105	18	286	348	4.689
Wijziging overige technische voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Beheerskosten	-27.612	-2.160	-2.964	-2.442	-2.018	-37.196
Provisies en opbrengst diensten onder aftrek van administratiekostenvergoedingen	-12.302	-1.011	-902	-120	-450	-14.785
Andere technische lasten eigen rekening	<u>-4.176</u>	<u>-362</u>	<u>-334</u>	<u>-325</u>	<u>-352</u>	<u>-5.548</u>
Resultaat technische rekening	<u>-6.113</u>	<u>7.648</u>	<u>-1.455</u>	<u>-2.593</u>	<u>1.283</u>	<u>-1.229</u>

	Motor- rijtuigen	Transport	Scheepvaart	Ongevallen	Overige branches	Totaal
Jaar 2017						
Geboekte premies	<u>178.492</u>	<u>16.064</u>	<u>14.958</u>	<u>14.489</u>	<u>15.913</u>	<u>239.917</u>
Verdiende premies eigen rekening						
- Bruto	183.936	16.149	14.039	13.495	15.725	243.344
- Aandeel herverzekeraars	<u>-3.508</u>	<u>-481</u>	<u>-941</u>	<u>-</u>	<u>-411</u>	<u>-5.341</u>
	180.428	15.668	13.098	13.495	15.314	238.003
Schaden eigen rekening						
- Bruto	-148.993	-6.528	-10.204	-14.635	-19.499	-199.859
- Aandeel herverzekeraars	<u>2.873</u>	<u>-5</u>	<u>427</u>	<u>-</u>	<u>-461</u>	<u>2.834</u>
	<u>-146.120</u>	<u>-6.533</u>	<u>-9.777</u>	<u>-14.635</u>	<u>-19.960</u>	<u>-197.025</u>
Verzekeringstechnisch resultaat	34.308	9.135	3.321	-1.140	-4.646	40.978
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	4.520	190	167	184	379	5.440
Wijziging overige technische voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Beheerskosten	-26.716	-2.234	-3.370	-2.478	-2.064	-36.862
Provisies en opbrengst diensten onder aftrek van administratiekostenvergoedingen	-12.734	-866	-929	-91	-388	-15.008
Andere technische lasten eigen rekening	<u>-4.054</u>	<u>-348</u>	<u>-221</u>	<u>-466</u>	<u>-609</u>	<u>-5.698</u>
Resultaat technische rekening	<u>-4.676</u>	<u>5.877</u>	<u>-1.032</u>	<u>-3.991</u>	<u>-7.328</u>	<u>-11.150</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2018.

Hoogeveen, 18 april 2019

Namens de Raad van Bestuur
mr. Arjan Bos, voorzitter
Dirk Jan Klein Essink RA
Rieks Stroeve
ir. Wilma Toering-Keen

Namens de Raad van Commissarissen
Martin Duvivier, voorzitter
drs. Tjebbe Nabuurs, vicevoorzitter/secretaris
drs. Carin Gorter RA
Freek Wansink
Peter Appel

The background is a collage of three aerial photographs. The top photo shows a riverbank with a large pile of colorful shipping containers (red, blue, yellow) and a residential area in the distance. The middle photo shows a white tugboat pushing a long, empty barge on a river. The bottom photo shows a concrete lock structure with a small building on the bank.

3

Overige gegevens

3.1 Controleverklaring KPMG Accountants N.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van TVM verzekeringen N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van TVM verzekeringen N.V. per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2018 van TVM verzekeringen N.V. (de vennootschap) te Hoogeveen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2018;
- 2 de winst-en-verliesrekening over 2018;
- 3 het kasstroomoverzicht; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van TVM verzekeringen N.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit
— Materialiteit van EUR 2,3 miljoen — 1% van de verdiende premies
Kernpunten
— Waardering technische voorziening voor te betalen schade — Stelselwijziging technische voorzieningen
Oordeel
Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 2.300.000 (2017: EUR 2.200.000). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van de verdiende premies (1%). Wij beschouwen de verdiende premies als de meest geschikte benchmark, omdat de totale verdiende premies een belangrijk kengetal is voor verzekeraars. We hebben de materialiteit ook getoetst aan de hand van andere benchmarks zoals het eigen vermogen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 115.000 (2017: EUR 110.000) rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van onze controle van fraude en het niet voldoen aan wet en regelgeving

Op basis van de Nederlandse controlestandaard zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten. In het bepalen van onze controlewerkzaamheden maken we gebruik van de evaluatie van management in relatie tot frauderisicomanagement (preventie, detectie en respons) inclusief ethische normen die een eerlijke cultuur bewerkstelligen.

Tijdens het identificeren van frauderisico's hebben wij frauderisicofactoren geëvalueerd, welke we met de Raad van Bestuur en met de Audit- en Risicocommissie hebben besproken. Frauderisicofactoren zijn gebeurtenissen en omstandigheden die duiden op een stimulans of druk om fraude te plegen of die een gelegenheid scheppen om te frauderen.

Wij hebben, op basis van de controlestandaarden, het frauderisico ten aanzien van het doorbreken van interne beheersing door management onderkend. In onze controlewerkzaamheden hebben we de interne beheersing relevant voor het mitigeren van deze risico's geëvalueerd en gegevensgerichte controlewerkzaamheden verricht.

Onze controlewerkzaamheden zijn niet vergelijkbaar met een specifiek fraudeonderzoek dat vaak diepgaander van aard zal zijn.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen aanwijzingen en daadwerkelijke gevallen van fraude geïdentificeerd.

Reikwijdte van onze controle ten aanzien van niet-naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben wet- en regelgeving geïdentificeerd waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat deze een materieel effect kan hebben op de jaarrekening op basis van onze algemene en sectorspecifieke kennis, de NBA-handreiking 1143 en op basis van gesprekken met de Raad van Bestuur, de Audit- en Risicocommissie en/of ander management (zoals voorgeschreven door de controlestandaarden). Wij hebben tevens de richtlijnen en procedures van TVM verzekeringen N.V. met betrekking tot wet- en regelgeving besproken. Wij hebben de geïdentificeerde wet- en regelgeving, waaronder de Wet Financieel Toezicht (inclusief Solvency II), gecommuniceerd binnen ons controleteam en zijn tijdens de controle alert geweest op eventuele indicaties van niet-naleving van deze wet- en regelgeving.

Op basis van de controlestandaarden beperken de werkzaamheden die gedaan moeten worden om niet-naleving van deze wet- en regelgeving te identificeren zich tot het bespreken ervan met het de Raad van Bestuur, de met governance belaste personen en/of ander management en het doornemen van eventuele notulen en/of correspondentie met toezichthouders en/of juridische adviseurs met betrekking tot de niet-naleving van wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden maken onderdeel uit van onze procedures op de daaraan gerelateerde jaarrekeningposten.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen aanwijzingen en daadwerkelijke gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving geïdentificeerd. Wij zijn evenwel niet verantwoordelijk voor het voorkómen van niet-naleving, en evenmin kan er van ons worden verwacht dat wij niet-naleving van alle wet- en regelgeving detecteren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering technische voorziening voor te betalen schade

Omschrijving

De technische voorziening voor te betalen schade van EUR 283 miljoen (voor aftrek aandeel herverzekeraar) (2017: EUR 290 miljoen) ofwel 57% van het balanstotaal per 31 december 2018 is voor de jaarrekening significant.

De inschattingen kunnen significante impact hebben op de uitkomst van de berekeningen van de technische voorziening voor te betalen schade, waaronder het totale bedrag waarvoor de per balansdatum gemelde en nog te verwachten schadeclaims kunnen worden afgewikkeld.

Bij de berekening van de technische voorziening voor te betalen schade worden verschillende bronnen en assumpties gehanteerd en worden interne actuariële specialisten van TVM ingeschakeld.

Zoals toegelicht in de grondslagen wordt de technische voorziening voor te betalen schade gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde is gebaseerd op de regels voor de bepaling van de technische voorzieningen ten behoeve van prudentieel toezicht zoals opgenomen in de Wft. De technische voorziening voor te betalen schade is gelijk aan de som van een beste schatting en een risicomarge. De technische voorziening voor te betalen schade is vastgesteld voor schadegebeurtenissen die hebben plaatsgevonden, ongeacht of deze reeds zijn gemeld.

Onze aanpak

- Wij hebben de werking van de interne beheersingsmaatregelen die de betrouwbaarheid van de technische voorziening voor te betalen schade waarborgen vastgesteld, waaronder de interne controles op de kwaliteit van de in de beste estimate gebruikte schadedriehoeken. Waar nodig hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd.
- Wij hebben detailwerkzaamheden verricht op de gehanteerde schadedriehoeken door verificatie van schadeclaims met de bronadministratie en onderliggende documenten.
- Wij hebben de technische voorziening voor te betalen schade gecontroleerd aan de hand van intern opgestelde kwalitatieve en kwantitatieve analyses van de best estimate schadeontwikkeling. Tevens hebben wij de door management vastgestelde parameters beoordeeld op aanvaardbaarheid en plausibiliteit.
- Wij hebben vastgesteld of het oordeel over de uitkomsten van de best estimate schadevoorzieningen toereikend zijn volgens de Actuarieel Functiehouders. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de Actuarieel Functiehouders is ondersteund door een externe partij. Wij hebben hiertoe tevens aandacht besteed aan de uitloopresultaten op oude jaren.
- Wij hebben eigen actuariële specialisten ingezet om de gehanteerde modellen, methodieken en veronderstellingen van TVM te beoordelen.
- Wij hebben vastgesteld of de toelichting in de jaarrekening op de technische voorziening voor te betalen schade, waaronder de schade-uitloopstatistieken, opgenomen op pagina 71, 78 en 84-86 toereikend is.

Onze observatie

Wij achten de door de TVM verzekeringen N.V. toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor te betalen schade aanvaardbaar en zijn van mening dat de technische voorziening voor te betalen schade per 31 december 2018 neutraal is gewaardeerd op basis van best estimate principes. Wij achten de opgenomen toelichtingen op pagina 71, 78 en 84-86 in de jaarrekening toereikend.

Stelselwijziging technische voorzieningen

Omschrijving

Met ingang van het verslagjaar 2018 voert TVM verzekeringen N.V. een stelselwijziging door ten aanzien van de waardering technische voorzieningen naar actuele waarde, zoals opgenomen in de Wft.

Gegeven het belang van de stelselwijziging voor de jaarrekening 2018 van TVM verzekeringen N.V., inclusief aanpassing van de vergelijkende cijfers, beschouwen we de verwerking van de stelselwijziging in de jaarrekening 2018 als een kernpunt in onze controle.

Onze aanpak

- Onze werkzaamheden hebben onder meer bestaan uit het verkrijgen van inzicht in de wijze waarop TVM de stelselwijziging heeft doorgevoerd en de vergelijkende cijfers op basis van de nieuwe grondslagen heeft bepaald en adequate toelichtingen heeft opgenomen in de jaarrekening over de stelselwijziging.
- Wij hebben vastgesteld of de door TVM toegepaste stelselwijziging, waarderingsgrondslagen en opgenomen toelichtingen in de jaarrekening in overeenstemming zijn met de relevante Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 140 'Stelselwijzigingen' en 605 'Verzekeringsmaatschappijen'.
- Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden verricht met betrekking tot de gebruikte uitgangspunten bij het berekenen van de technische voorzieningen zoals ook benoemd bij het kernpunt 'waardering technische voorziening voor te betalen schade', zowel voor de cijfers over 2018 als voor de vergelijkende cijfers. Bij deze werkzaamheden hebben wij waar relevant gebruikgemaakt van onze eigen actuariële specialisten.

Onze observatie

Wij hebben vastgesteld dat de cijfers over 2018 en de vergelijkende cijfers juist zijn bepaald en dat de stelselwijziging is verwerkt in overeenstemming met 140 'Stelselwijzigingen' en 605 'Verzekeringsmaatschappijen'.

Wij achten de toelichting van de stelselwijziging in de jaarrekening als toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het Bestuursverslag;
- de Overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Bestuursverslag en de Overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn vóór het boekjaar 2003 voor de eerste keer benoemd door de Ledenraad als accountant van Coöperatie TVM U.A. (waaronder dochtermaatschappij TVM verzekeringen N.V. valt) en hebben sindsdien aaneengesloten gefungeerd als accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.

Verleende diensten

Wij hebben in de periode waarover onze wettelijke controle van de jaarrekening betrekking heeft, naast deze controle, de volgende diensten geleverd aan TVM verzekeringen N.V.:

- Controle QRT staten ten behoeve van de DNB;
- Controle jaarlijkse premieopgave van het Verbond van Verzekeraars;
- Assurancerapport bij de opgave waarborgfonds;
- Beoordeling opgaves premies TRIP en burgerrechtelijke aansprakelijkheid (TAK13).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afweten of TVM verzekeringen N.V. in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet de Raad van Bestuur de jaarrekening

opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om TVM verzekeringen N.V. te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of TVM verzekeringen N.V. haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van TVM verzekeringen N.V.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de controle van de jaarrekening is opgenomen in de bijlage bij deze controleverklaring. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring.

Amstelveen, 18 april 2019

KPMG Accountants N.V.

F.M. van den Wildenberg RA

Bijlage:

Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Bijlage

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de Raad van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of TVM verzekeringen N.V. haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan het auditcomité op grond van

artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de Raad van Commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

3.2 Statutaire bepalingen inzake bestemming resultaat

De bestemming van het resultaat is geregeld in artikel 24 van de statuten.

Lid 1

De uitkeerbare winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering voor uitkering van dividend, reservering of zodanige andere doeleinden binnen het doel van de vennootschap als die vergadering zal besluiten.

Bij de berekening van het winstbedrag dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd komt slechts het bedrag van de verplichte storting op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking.

3.3 Structuur TVM groep (per 31 december 2018)

